...АЛААН БҮРИИНГӨӨ ДААБАРИ ЭРХИМ ШАНАРТАЙГААР ДҮҮРГЭХЭ, ҮЛҮҮЛХЭ ГЭЭШЭ МЕХАНИЗАТОР БҮХЭНЭЙ НАНГИН УЯЛГА

...ҮНШАГТЫ

...Хабарай тарилга хахадлаба. ✉ Шэниисэ тариха түсэб 90 процент дүүргэгдээ. ...Түрүүшын мянган гектарта хартаабха ...аргадаба. ✉ Паар хахалха түсэб 23 про...дэ хүргэгдөө.

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 117 (12021) | 1969 оной май 22, четверг | Сэн 2 мүнгэн

...ҮРГЭЭ...

УЛААН-ҮДЫН АЙМАГ. «Авангард» колхозой механизаторнууд хабарайнгаа тарилгые аймаг дотороо эгээн түрүүлэн эхилһэн юм.

Түрүүшын үдэрһөө хойшо зэдэхи таряашад эртын ороохото ургамалнуудые богони болзорто, һайн шанартайгаар тарихын тула нилээд оролдолго гаргаа. Тиигэжэ колхозой полевой стан бүхэндэ механизаторнуудай байха хамтын байра, бани, столово эмхидхэгдэһэн бэлэй. Мүн тиихэдэ энэ үедэ агрегадуудай һаадгүйгөөр хүдэлхын тула нүүдэл мастерской байгуулһан байна.

Һаяхан дээрэ дурсагдагша колхозой механизаторнууд 2200 гектарта эртын ороохото ургамалнуудые тарижа дүүргэһэн тухайгаа мэдээсээ.

Харин мүнөө энэ ажахыда хартаабха тарилга түлэг ябажа байна.

З. ТЭЛИН.

ТАРИЛГА ДЭЭРЭҺЭЭ

...ХОЁРДОХИ ДАБААН ӨӨДЭ...

...аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Социалис Ажа...ой Е. П. Бутаковой хүтэлдэг бригада энэ жэлдэ гектар ...ороохо тараанай 108 пүүд ургаса хуряаха уялга ...эртын тарилгые хүдэлмэрнин арбан хоногой туршада ... Мүнөө бригадынхид обёос тарижа эхилэнхэй.

...лга дүүрэжэ байба. ...түр тооһо бурьюу... агрегадай газа... гараад, һөөргөө ...хадэ, түрүүшын ...дабгадахань. Техникэ ... ашаглагдаа. Хүн ...гоор хүдэлөө. Тии... ажалай бүтээгдэл ...алис Ажалай Герой ... Павлович Бутаков ...ёһотой.

...һаа блокнодоо гар...шаа бараад: «Майн ...» гээд тэмдэглэ... хараад, олон юумэн ...гаа ха юм. Хүдэл... хоног соо 860 гек...таригдаа. Үшөө 146 ...обёосой холисо та...һан байна. Хамта ...гаран гектар газарта ... байна. Мүнөө хэг... ажалыень нёдондо...улхада ямар хаб?. ...Павлович хажуудаа ...Семеновтой тооложо ... хэлээ:

...жэлдэ эртын та... соо дүүргээ һэмди. ...урбэн үдэрөөр урид ...!

...нүхэр Бутаковой ...даань:

... дээрэ ямар һайн ...лгдээб,— гээд һо...

...й Павлович энээн ...аһөө, сеялкэнүүдэй ...үлэглэжэ ашаглаха... гэбэ. Урдань ме... ами аминдаа поли... һэн. Тиигээд аг... таряа зөөхэ авто...рэгтэй болохо. За...өөлгэ һаатажа, сеялкэнүүд зогсохо. Харин бүхы агрегадуудай нэгэ доро бүлэг болгогдоод, сугтаа ябажа ажаллахадань, ажалай бүтээсэ һураггүй дээшэлээ. Тарилга дээрэ Виктор, Пүрбэ Банзаракцаевтан, Владимир Тубанов гэгшэд хододоо шалгаржа ябаа. Тэдэнэр үдэр бүри нормоёо үлүүлэн дүүргэжэ байгаа.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Бутаковой хүтэлдэг бригада жэл бүхэндэ ороохо тараанай баян ургаса хуряадаг. Нёдондо бүхы таряалангай га бүриһөө 17,3 центнер таряан хуряагдажа, тус бригада аймаг доторoo шалгараа һэн. Бригадын механизаторнууд хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэнэ, түрүү онол аргануудые үргэнөөр хэрэглэнэ. Һүүлшын жэлнүүдтэ таряалангай газар зүбөөр хубаарилагдадаг болоо, севооборотой гурим наринаар сахигдана, агротехническэ заабаринууд үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Энээнтэй хамта, таряалангай газар элдүүрилхэ, үрэжэлтэй болгохо хүдэлмэри ябуулагдана.

Евлампий Павлович нэгэ иимэ жэшээ хөөрэнэ. Нёдондо Дабаанай саана 117 гектар эртын паар тээрэ шэниисэ таригдаһан байгаа. Тэндэһээнь дунда зэргээр га бүриин 23 центнер шэниисэ хуряагдаа һэн. Энэ бригада жэл бүри уһалагдадаггүй газараа паар болгожо хахалаад, тэрэнээ һайнаар харууһалжа, тарилгада бэлэдхэнэ. Мүнөө жэлдэ бүхы шэниисын эхэнхинь сэбэр паар дээрэ, мүн намар хахалагдаһан газарта хэрээһэлүүлэн таригдаба. Баян ургаса хуряаха гээшэ гансахан газарай элдүүрилгэ бэшэ, харин эрхим сортын, тарилгын шанарта хүргэгдэһэн, илгагдаһан томо ороохотой үрэһэ хүрэнгэ тариһанһаа дуулдыдана бшуу.

Тарилгын үедэ механизаторнуудай хүдэлмэри хоёр халаанда эмхидхэгдээ. Түрүүшын үдэрһөө трактористнууд үдэшын халаанда хүдэлжэ, шэниисээ тарихынгаа хажуугаар оройн ургамалнуудые тариха газараа бэлэдхэһэн байна. Илангаяа трактористнууд Иннокентий Поддельский, Содном Ганжуров, Гомбосүрэн Санжиев гэгшэд һайнаар ажаллажа, социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябаһаар. Мүнөө бригадынхид эртын тарилга богонихон болзорто дүүргээд, обёос тарижа эхилэнхэй. Бүхыдөө 300 шахуу гектарта таригдаха обёосойнь зуу гаранииинь таригдаа. Үшөө 156 га ешмээн, 200 гектарта кукуруза таригдахаар хараалагдана.

Социалис Ажалай Герой нүхэр Бутаковой хүтэлдэг бригадынхи хабарай тарилгын түрүүшын нэгэ шатые дабаад, хоёрдохи дабаан өөдөө гаража ябахадаа, ажалаа бүтээсэтэйгөөр эмхидхэжэ, энэ жэлдэ ехэ амжалта туйлаха байһандаа этигэнэ.

— Мүнөө жэлдэ бригадымнай механизаторнууд 1289 гектар газарта ороохо таряа тараад, га бүриһөө дунда зэргээр 18 центнер ургаса хуряахаби гэһэн уялга абанхай,—гээд Евлампий Павлович хөөрэнэ.

Гектар бүриһөө 108 пүүд ороохо таряа абаха гээшэ тиимэ амархан хэрэг бэшэ. Энээнэй түлөө бригадын гэшүүн бүхэн оролдоно. Эндэ техникэ бүтээсэтэйгөөр ашаглагдана, мүн уһалагдаһан газарта тарилга хэгдэнэ. Таряалангын һайнаар үтэгжүүлэгдэнэ. Эбтэй эетэйгээр, үнэн сэдьхэлээ табижа ажаллахадань аша үрэтэй байхашье ёһотой. Энэ бригадын гэшүүд В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойе амжалтатайгаар угтаха байха.

Т. ГАРМАЕВ.

Буряадай АССР-эй габьяата механизатор Доржо Баниевич Жапов Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой МТМ-дэ хүдэлнэ. Хабарай тарилгын үедэ трактор, машинануудай һаадгүйгөөр хүдэлхэ хэрэгтэ нүхэр Жаповай нилээд ехэ хубита, габьяа бии юм. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Жапов.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

Н. В. ПОДГОРНЫЙ УЛААН-БААТАРТА

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный албанай хэрэгээр майн 20-до Улаан-Баатар айлшалжа ерээ.

Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ж. Самбу, МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал, МНР-эй гүрэнэй ба партиин бусад хүтэлбэрилэгшэд хүндэтэ совет айлшанаа, тэрээнтэй хамта ошолсоһон хүнүүдые Улаан-Баатарай аэропорт дээрэ угтаба.

Монголой ниислэл хотын хүн зон Н. В. Подгорные, бусад совет айлшадые баяртайгаар угтаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорные угтахын тула хүндэлэлэй харуул жагсаагдаа. Аэродром дээгүүр Советскэ Союзай, Монголой Арадай Республикын гүрэнэй гимннүүд дуулагдан ханхинаад, нацинуудай салюдай нэерээн зэдэлбэ.

Ж. Самбу, Н. В. Подгорный аэропорт дээрэ амаршалгын үгэнүүдые хэлэбэд.

Ж. Самбу МНРП-гэй Центральна Комитедэй, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй үмэнэһөө, бүхы монгол арадай үмэнэһөө, өөрынгөө нэрэһээ Н. В. Подгорные, тэрээнтэй хамта ошолсоһон бүхы хүнүүдые үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршалба. Нэгэ уг зорилго, адли суртал бодол үндэһэ болгон баримталдаг МНР СССР хоёрой хоорондын, МНРП ба КПСС-эй хоорондын аха дүү ёһоной хани барисаан, харилсаа холбоон ямаршье юумэндэ илагдаша дабагдашагүй хүсэн болонхой. Энээнии манай асари ехэ туйлалта ба илалтануудаймнай эшэ үндэһэн мүн гээд манай арад, Монголой коммунистнууд тоолоно гэжэ Ж. Самбу хэлэбэ.

Н. В. Подгорный харюугай үгэ хэлэхэдээ, МНР-тэ айлшалхые уриһанайнь түлөө Арадай Ехэ хуралай Президиумдэ, Монголой Арадай-революционно партиин Центральна Комитедтэ баяр баясхалан хүргөө.

Манай ороной арадууд таби шахуу жэлэй туршада үнэн союзнигуудай, зэбсэгэй талаар хани нүхэдэй гуримаар хоорондоо харилсан туһалалсадаг, дэмжэлсэдэг байна. Хамтадаа социалис, коммунис общество байгуулжа байнхайбди. Манай партинууд болон оронуудай хоорондо мүнөөнэй бүхы асуудалнуудаар үзэл сурталай, хараа бодолой бата нэгэдэл бэелүүлэгдэнэ гэжэ Н. В. Подгорный хэлэбэ.

Аэродромһоо Улаан-Баатар хүрэтэрхи хэдэн километрэй зайтай замда Н. В. Подгорные, хамта ябалсаһан хүнүүдые Монголой ниислэл хотын 100 мянга гаран зон өөһэдынгөө тон дүтын хүнүүдтэ тоолон, үнэн зүрхэнһөө, хани халуунаар угтаа.

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный майн 20-до МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбалые, МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ж. Самбуе бараалхаба. Нүхэд Н. В. Подгорный, Ю. Цеденбал, Ж. Самбу хани барисаанай халуун оршон байдалда хөөрэлдөө.

БАТА НЭГЭДЭЛЭЙ, ХАНИ БАРИСААНАЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). МНРП-гэй ЦК, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиум, МНР-эй Министрнүүдэй Совет СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный хүндэлэлдэ майн 20-ной үдэр обед эмхидхээ. МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал, Н. В. Подгорный үгэнүүдые хэлээ.

Агууехэ совет арадай түлөөлэгшэдые монгол арад үнэн зүрхэнэй баяр баясхалантайгаар угтажа байна. Адли хүсэл эрмэлзэлээр, уг зорилгоор нэгэдэһэн МНР СССР хоёрой хоорондын үнэнтэ аха дүү ёһоной харилсаан хадаа хани барисаатай, харилсаа холбоотой, харилсан туһалалсадаг байха тухай 1966 оной январиин 15-най договор дотор — хани барисаанай ба холбооной энэ шэнэ хуули зүршэм соо батадхагданхай гэжэ Ю. Цеденбал хэлэбэ.

Монгол ороной революционно ёһоор шэнэдхэгдэн хүгжэжэ байгаа бүхы үе соо Соведүүдэй агууехэ ороной арадуудай үзүүлһэн һайн һайхан сэдьхэлэй түгэс туһаламжые манай парти, манай арад зон гүн ехэ баяр баясхалангай хэлбэришэгүй, үндэр мэдэрэлтэйгээр сэгнэнэ гэжэ Ю. Цеденбал үргэлжэлүүлэн хэлээ.

Ленинэй партитай, Октябриин Эхэ оронтой хани барисаагаа, холбоо нэгэдэлээ бүхы талаарнь бэхижүүлхэ, марксизм-ленинизмые, пролетарска интернационализмые үндэһэ болгон, социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай, коммунис хүдэлөөнэй жагсаалые саашадань батадхаха гээшэ мүнөөнэй оршон байдалда коммунис парти бүхэнэй, социалис орон бүхэнэй бэелүүлхэ нангин уялга болоно гэжэ Ю. Цеденбал тэмдэглэбэ.

Империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэлые бэхижүүлхын тула Советскэ Союзай, бусад социалис оронуудай зүгһөө хамтын оролдолго хүсэлэлгын гаргагдажа байхадань, харин Мао Цзэ-дунай бүлэгэй гаргадаг ехэ яһатанай, шовинис дээрэнхы үзэл, эб эе таһалха зорилготой һүйдхэлэй ябуулганууд, мүн Советскэ Союзда эсэргүү хорото балмад аашанууд, Совет орондо харша, социалис хараа бодолдо харша хэрэгүүдээ Хитадай мүнөөнэй засагаархидай гүрэнэй политикын удха шэнжэтэй болгоһониинь хорото муухай, тон гутамшаг ябадал болоно гэжэ Ю. Цеденбал тэмдэглэбэ.

Июниин эхеэр коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын шэнэ зүблөө Москвада зарлаха бэлэдхэлэй мүнөө дүүрэнтэжэ байһаниинь элитэ. Энэ зүблөөн, урда тээхи зүблөөнүүдтэл адляар, марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудые үндэһэ болгон, коммунистнуудай интернациональна нэгэдэл ба суртал бодолой нягтаралые улам бэхижүүлхэнь лабтай.

Энээнтэй дашарамдуулан иигэжэ онсолон тэмдэглэхэ шухала гэбэл, агууехэ Ленинэй захяа заабаринуудта, хамагые илагша марксизм-ленинизмын һургаалда үнэн байдаг КПСС уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй зэргые улам нягтаруулхын, социалис оронуудай нэгэдэл батадхахын, мүнөө үеын бүхы революционно хүсэнүүдые дэмжэхын тула өөрһөөнь дулдыдаха хамаг юумэ хэнэ, тиин пролетарска интернационализмын тугые дээрэ үргэжэ ябана гэжэ Ю. Цеденбал мэдүүлбэ.

Н. В. Подгорный харюутай үгэ хэлэхэдээ иигэжэ мэдүүлээ: Советскэ Союзай ба Монголой Арадай Республикын хоорондохи, КПСС болон Монголой Арадай-революционно партиин хоорондохи харилсаан хани холбооной, этигэл найдабариин, үгэеэ ойлголсолгын дээдэ шатада дэбжэнхэй. Совет, Монгол оронуудай хоорондын хани барисаан хэлбэришэгүй бата бэхи, бодото хэрэгүүдээр оло дахин баталагдаһан байна.

Аха дүү Монгол оронтой харилсаа холбооной асуудалнуудта манай партиин Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын гол анхарал ходо хандуулагдажа байдаг. Политикын, экономикын, соёлой асуудалнуудаар манай оронуудай хоорондын холбоо барисаае үрэтэй һайнаар хүгжөөхын тула, Советскэ Союзай ба Монголой Арадай Республикын арадуудай хамтын аша туһада эдэнэйнгээ эгээл һайн үрэтэй байхын тула шухала бүхы юумэн манай зүгһөө хэгдэнэ.

Империализм ёһо гуримайнгаа хосорхо болоһые мэдэрээд, балмад хорото аашануудые гаргаха политикаяа улам хэрзэгы шэрүүнээр баримталан бэелүүлнэ, уласхоорондын байдалые бүри түгшүүрилтэй болгоно. Мүнөөнэй энэ оршон байдалда, империализмын ээрхэг түримхэй политикые буруушаан, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэгшэ бүхы хүсэнүүдэй ябуултые бүри эдэбхитэй болгохо, һанал бодолоо дайшалхы ёһоор нэгэдхэхэ гээшэ илангаяа шухала байна.

Монголой Арадай Республика социализмын хэрэгэй түлөө, арадуудай амгалан тайбан, аюулгүй байдал хангахын түлөө сэхэ шууд тэмсэлшын нэрэ хүндэдэ хүртэхэ ёһоороо хүртэнхэй.

Монголой Арадай-революционно парти уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэл болон эмхидэлэй түлөө хэлбэришэгүй бата тэмсэлшэ байһанаа элирхэйлэн харуулаа. Һаяшагаар Москвада нээгдэхэ коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй бэлэдхэлдэ монгол нүхэд эдэбхитэйгээр хабаадажа байна гэжэ эндэ онсолон тэмдэглэхые хүсэнэб. Уласхоорондын хэрэгүүдтэ иигэжэ хандаха гээшэ монгол коммунистнуудай үнэхөөрөө интернациональна суртал бодолтой байһые гэршэлнэ.

Маогай толгойлдог Хитадай хүтэлбэрилэгшэдэй олон жэлэй туршада баримталан бэелүүлжэ байһан, эб эе таһалха зорилготой һүйдхэлэй ябуулгань мүнөө илангаяа жэгшүүритэй гутамшагаар, хорото муухайгаар харагдана гэжэ Н. В. Подгорный тэмдэглэбэ. Мао Цзэ-дунай бүлэгэйхид хуурмаг, хооһон хубхай үгэ хүүрнүүдээр халха хээд, үнэндөө социализмда харша аашануудые гаргана, империализмда эсэргүү тэмсэлэй нэгэдэмэл фронтые һулаpуулна, империализмын ба хархис этэгээдүүдэй хара хүсэндэ туһа хүргэнэ гэжэ Н. В. Подгорный мэдүүлбэ. Хитадай хүтэлбэрилэгшэд Советскэ Союзда эсэргүү харата аашануудай замда оронхой, СССР-тэй, Монголой Арадай Республикатай гүрэнэй талаар хэдэг харилсаануудаа улам муудхаажа байна. Пекинэй удамаршад социализмын аха дүү оронуудай хани барисаае, харилсаа холбооe һандааха хүсэлтэй.

Гэхэ зуура Хитадай хүтэлбэрилэгшэдэй эдэ һанаашалгануудынь хэзээшье бүтэхэгүй. Эдэнэй хорото балмад политикадань социализмын аха дүү оронуудай арадууд, партинууд ба правительстванууд эрид шанга, сэхэ шууд харюу үгэнэ. Манай оронууд харилсаа холбооной, хани нүхэсэлэй ба өөһэдынгөө ашаг туһые хамтын хүсөөр хамгаалха замаар саашадаашье дабшаха байха.

Монголой Арадай Республикада мүнөөдэр бидэнэй эхилһэн айлшалалга совет-монгол хани барисаанай алдарта һайхан ёһо заншалые хүгжөөлгын, социализмын оронуудай харилсаа холбооe бэхижүүлгын уряа доро үнгэрхэ байһаниинь лабтай гэжэ Н. В. Подгорный түгэсхэл доторoo мэдүүлбэ.

„КОСМОС-282" НИИДХҮҮЛЭГДЭЭ

Дэлхэйе тойрон ниидэхэ «Космос-282» гэжэ ээлжээтэ хэмэл одон 1969 оной майн 20-до Советскэ Союзһаа дэгдээгдээ.

...ЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА ХАБАРАЙ ...ЛГЫН, ПААР ХАХАЛАЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ

1969 оной майн 19-нэй мэдээн
(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

...ууд	Бүхыдөө таригдаһаниинь	Тэрэ тоодо шэниисэ	Хартаабхын таригдаһаниинь	Паар хахалалга
...ай	37	66	—	5
...й	65	99,5	6	37
	39	84	—	33
	31	80	—	—
	—	—	—	—
	59	91	18	43
...ай	45	109	—	24
	73	97	20	—
...нин	60	97	8	4
	58	93	—	39
	47	84	11	28
...бэрэй	59	95	32	19
	53	93	—	29
	62	96	11	05
...н	64	95	12	23
	46	86	—	31
...галай	79	—	—	—
...ри» трестын	40	97	—	32

«ЭХЭ ГЕРОЙ» АЛДАРТАН

Арба, бүришье олон үхибүүдые түрэһэн, хүмүүжүүлһэн эхэнүүдтэ «Эхэ-геройн» хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо, «Эхэ-геройн» орден ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй грамотануудые барюулха гэжэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиум 1969 оной майн 15-да Указ гаргаһан байна.

Тэрэ тоодо **Буряадай АССР-һээ** эдээндэ иимэ хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо:

1. **Балтатарова** Ханда Доржиевнада — Зэдын аймагай Оёорой совхозой хүдэлмэришэн.
2. **Быкова** Татьяна Ивановнада — Бэшүүрэй аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой хүдэлмэришэн.
3. **Викулина** Таисия Павловнада—Зэдын аймагай Ториин совхозой хүдэлмэришэн.
4. **Гармаева** Дари Данзановнада—Түнхэнэй аймагай Туран тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
5. **Дамбаева** Ханда Цыденишеевнада — Зэдын аймагай «Октябрьский» совхозой хүдэлмэришэн.
6. **Максарова** Екатерина Помаевнада — Улаан-Үдын аймагай Оронго тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
7. **Монтакова** Дарима Доржиевнада — Улаан-Үдэ хотын гэрэй эзэн эхэнэр.
8. **Мункуева** Цырен-Ханда Батожаповнада — Зэдын аймагай «Заречный» совхозой хүдэлмэришэн.
9. **Ситникова** Людмила Филипповнада — Яруунын аймагай Гүндэ тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
10. **Соктоева** Галина Жамбаловнада — Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.
11. **Тармаева** Тогошо Сахияевнада — Захааминай аймагай Мэлэ тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
12. **Усмаева** Пелагея Георгиевнада—Загарайн аймагай хүдэлмэришэн.
13. **Ушакова** Александра Ивановнада — Баргажанай аймагай Баргажан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

...ЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ МАЛ АЖАЛАЙ ...ҮҮДЫЕ ГҮРЭНДЭ ТУШААЖА БАЙҺАН ТУХАЙ

1969 оной майн 16-най мэдээн
(Хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Махан	Һүн	Үнеэн бүриһөө тушаагдаһаниинь	Аймагууд	Мяхан	Һүн	Үнеэн бүриһөө тушаагдаһаниинь
73	66	285	Хэжэнгын	80	72	351
76	73	466	Хяагтын	82	66	416
110	68	410	Мухар-Шэбэрэй	71	72	491
81	83	436	Сэлэнгын	59	63	615
148	49	275	Түнхэнэй	69	66	409
67	69	463	Ахын	—	64	40
69	73	325	Улаан-Үдын	99	74	598
67	68	561	Хоринн	82	51	320
108	64	531	Хойто-Байгалай	—	67	329

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Н. В. ГОЛУБЦОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын арадай ажахыда шухала, түгэс бэлэдхэлтэй мэргэжэлтэдые бэлдэхын тула олон жэлдэ үрэтэй һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө, 60 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, Зүүн Сибириин технологическа институдай проректор нүхэр Николай Васильевич **Голубцовые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ. Соведүүдэй байшан.
1969 оной майн 21.

МЯХА ЭЛБЭГ ЕХЭЭР АБАХА ЗОРИЛГО

ХЭРЭН. 1969—1970 онуудта мяха абалгые улам дээшэлүүлжэ, табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын тула аймагай партийна организацинн бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудалые КПСС-эй Түнхэнэй райкомой ээлжээтэ пленум зүбшэн хэлсэбэ. Аймагай хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин начальник нүхэр Серебренников энэ асуудалаар элидхэл хээ. Мяха абалгын, гүрэндэ тушаалгын мүнөө үеын байдалые харуулха зуураа, элидхэлшэ саашадаа энэ шухала хэрэгые улам hайжаруулхын тулада колхоз, совхозуудай партийна организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай тоотобо.

Бүхы арга боломжонуудаа элирхэйлээд бодолдоо. Түнхэнэй аймагай колхоз, совхозууд 1969 ондо нёлондонэйхитой жэшэхэдэ, мяха абалгые 8,8 процентээр, гүрэндэ тушаалгые 3,5 процентээр дээшэлүүлхэ, тиихэдэ 1970 ондо энэ жэлэйхитэй сасуулхада, мяха абалгые 8 процентээр, тушаалтые 8,1 процентээр ехэ болгохо гэhэн шиидхэбэри абаба.

Ямаршье шалтагаангүйгөөр гахайнгаа фермые усадхаhан «Маяк», «Сибиряк», «Восточные Саяны» колхозуудта энэ hалбарые дахин дары hэргээхэ гэжэ дурадхалдаба. Гадна «Сибиряк» колхоз жэл бүхэндэ 2,5 миллион үндэгэ үгэжэ байха 10 мянган тахяатай, инкубаторна станцитай шубуунай фабрика 1970 ондо ашаглалгада оруулхаар ехэ барилга хэхэнь. Саянай совхоздо нэгэн доро 1200 толгой гахай шахаха аргатай оньhожоруулагдамал байра баригдажа эхилээ. Тиихэдэ Саянай, Туранай совхозууд, Ленинэй нэрэмжэтэ, «Восточные Саяны» колхозууд тус тустаа 300 толгой үхэр нэгэ доро байлгаад шахан таргалуулха аргатай, гүйсэд оньhожоруулагдамал байра ашаглалгада оруулха даабаритай.

Эдэ бүхы хэмжээ ябуулганууд халаа ерэхэ үедэ мяха абалгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ бодото туhаламжа болохо байhаниинь дамжаггүй.

Мүн тэрэшэлэн малай фермэнүүдые бэрхэ малшадаар хангаха тухай асуудал онсо анхарагдаба. Тэрэ зорилгоор аймагай комсомолой организаци малай фермэнүүдые катраар хангаха хэрэгые шефтээ абаhан байна. Имагтал тэрэнэй оролдолгоор байгша ондо малшад боложо хүдэлхөөр 70 гаран комсомолнууд болон залуушуул фермэнүүдтэ эльгээгдэхэнь.

1969—1970 онуудта мяха ехээр абаха тухай Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй социалис уялгатай танилсажа, тэдэнэй үүдхэhэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоhон аймагай малшадай хэлэhэндэ хүрэхэ, зориhоноо түйлаха хэрэгые партийна организацинууд эмхидхэхэ, ударидаха уялгатай гэжэ тогтоол дотор тэмдэглэгдээ.

И. ПОЛХОНОВ,
КПСС-эй райкомой таhагые даагша.

* * *

ХОРИ. 1969 он халаа мяха абаха, гүрэндэ тушааха табан жэлэй түсэб бэелүүлгэдэ шиидхэхы жэл болохо юм. Тиимэhээ аймагай совхозууд энэ жэлдэ дүүргэхээр хараалhан түсэб, уялгануудаа жэншэдгүй бэелүүлхые оролдожо, зохихо хэмжээ ябуулгануудые хараална, арга боломжонуудаа элирхэйлнэ. Тиихэдээ малай тэжээлэй бата бэхи бааза байгуулха хүдэлмэриие гол шухалада тоолоно. Республика дотор соносхогдоhон сабшалан hайжаруулха габшагай хоёр hарын дүн гаргаад байхалаа, энэ хэмжээ ябуулгые үшөө нэгэ hараар hунаха гэhэн шиидхэбэри абтаа. Шэмэтэ ургамал болохо куузику түрүүшынхеэ 240 гектарта таригдахань. Мүнөө энэ тарилгын захалтань хүрэхэ рассада hуулгагдаад байна.

Аймагай ажахынууд зун, намарай зуһгы hайхан, хүхэ ногооной шэмэтэй сагта бэлэдхэлдэ тушаагдаха малые hайса таргалуулха гэжэ ехэ оролдолго гаргажа байна. Мүнөө 26 мянган хонид, 2600 гаран үхэр туһга бэлшээридэ, hайн харууhанда табигдахань. Тэдэнэй байрлаха газар тодорхойлогдоо, бэрхэ малшадта даалгагдажа байна. Гадна Анаагай ба «Георгиевский» совхозуудай үхэр Анаа гол ородохи хүбшын бэлшээридэ, Үдын ба Дээдэ Тайлсын совхозуудайхи Яруунын аймагай холын бэлшээри hайнтай газарта туугдахаар бэлдэгдэжэ байна. Бэлшээриин хаhада түйлаха даабари малшан бүхэндэ үгэхэ, hара бүхэндэ малынь шэгнэжэ байха гэхэ мэтын хэмжээнүүд мүн хараалагдаа.

Иигэжэ хараалhандаа хүрөөд байхалаа, аймагай совхозууд 1969 ондо мяха абаха, тэрэнээ бэлэдхэлдэ тушааха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэжэ, үшөө даабариhаа галуур адаг 1145 центнер hайн шанартай мяха гүрэндэ худалдаха аргатайбди гэжэ мэдүүлбэ. hая болоhон КПСС-эй райкомой пленум дээрэ энээниие гэршэлhэн шиидхэбэри абтаба. 1969—1970 онуудта мяха абаха, гүрэндэ худалдаха түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын тула районой партийна организацинн бэелүүлхэ зорилгонууд тухай партиин райкомой нэгэдэхи секретарь П. М. Навлуевай пленум дээрэ хэhэн элидхэлые з ү б ш э н хэлсэлгэ эдэбхитэйгээр үнгэрбэ.

КПСС-эй райкомой пленумэй хүдэлмэридэ партиин обкомой секретарь А. А. Бадмев хабаадалсаба.

В. ГУМПЫЛОВ,
КПСС-эй райкомой секретарь.

* * *

1969—1970 онуудта мяха абаха, гүрэндэ ехээр тушаахын тула колхоз, совхозуудай п а р т и й н а эхин организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудал, мүн КПСС-эй Зэдын ба Хэжэнгын райкомуудай пленумүүд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Аймагай хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин начальнигууд нүхэд И. П. Перфильевэй, М. А. Спиридоновой хэhэн элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ олон хүн хабаадаа. Мяха абалгаар, гүрэнэй бэлэдхэлдэ тушаалгаар табан жэлэй түсэб хүсэндэнь хүргэхэ арга боломжонуудые тодорхойлhон хэмжээ ябуулганууд пленумүүд дээрэ батлан абтаа.

Сэлэнгын аймагай Ленин[…] жэтэ колхоз аймаг соогоо хо[…] ехээр эрхилдэг ажахынуу[…] юм. Энэ ажахыда ажал хү[…] hайн амжалта түйлажа, кол[…] аймаг соогоо суурхаhан б[…] шод олон болонхой. Колхо[…] шодой дунда дэлгэрhэн со[…] рысөөндэ ахалагша хони[…] Доржо Чагдурович Шарапо[…] дүнгүүдые түйлана. Бай[…] абтаhан хурьгадые гарза[…] гүйгөөр томо болгожо бай[…]

Мүнөө республикын кол[…] совхозуудта мяха үйлэдбэ[…] шэлүүлхэ хүдэлөөндэ түрү[…] соhон хонишон Ц-Д. Ч. Ш[…] най үедэ харууhалдаг […] шэгнүүрые эрид дээшэлү[…] шиидэнхэй. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: […] Цырен-Доржо Чагдурович Ш[…]

С. ЦЫДЫПОВЭЙ ф[…]

КПСС-эй гэшүүн Ринчин Намсараев Улаан-Үды[…] гай «Коммунизм» колхозой түрүү механизаторнуудай[…] юм. Хабарай тарилгын эхилhэнhээ хойшо ме[…] торнуудай дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ эрхимлэжэ[…] Халаан соогоо 4,3 гектар газар хахалха түсэбтэй бай[…] рэнээ 5,5—6 гектарта хүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ринчин Намсараев.

А. НАГАСЛАЕВАЙ […]

ОРОЛДОБОЛ— ҮНДЭР УРГАСА

Ивалгын хартаабхашадай дүй дүршэл[…]

Хүн зоной эдеэ хоолой шухала зүйл болохо, хилээмэ талханай удаа нэрлэгдэдэг—хартаабха ехээр тарижа, hайнаар ургуулдаг болохо тухай тон ехэ зорилго энээнhээ урагшаашье ажахынуудай урда табигдадаг байгаа. КПСС-эй ЦК-тай октябриин (1968 он). Пленум энэ асуудалда үшөө дахин анхарал ехээр хандуулаа hэн.

hүүлэй жэлнүүдтэ Улаан-Үдын аймагай Ивалгын туршалга-үйлэдбэрилгын ажахы хартаабха ехээр тарижа, hайнаар ургуулдаг болохо талаар горитой хүдэлмэри хээ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Энээниие гэршэлхын тула хэдэн тоо нэрлэхэ ушартай болоно. Үнгэрэгшэ жэлдэ тус ажахы 200 гектарта хартаабха тарижа, га бүриhөө 135 центнер ургаса ургуулаа. Харин эндэхи 5-дахи отделениинхид 100 га таряалангай гектар бүриhөө 162 центнер хартаабха абаhан байна.

Түбхын түрүүн hайн шалартай, сортовой үрэhэ тарижа, газар уhалха, элдүүрилхэ бүхы хүдэлмэриие агротехникын нарин заабариин ёhоор хэлэг болоhоной ашаар лэ хартаабхын ургаса дээшэлүүлжэ шадаа.

Жэшээ болгон, табадахи отделенидэ энэ ургамалые хайшан гээд ургуулдаг, ямар онол арга хэрэглэдэг байhан тухайнь тобшохоноор харуулжа болоно. Эндэ хартаабха ургуулдаг гурбан звено бии. Тэдэнэр техническэ картын ёhоор хүдэлмэреэ хэнэ.

Нэгэдэхи звеногойхид (даагшань А. Панькова) «Волжанин» гэжэ сортын хартаабха 29 гектар газар дээрэ ургуулжа, га бүриhөө 160 центнер ургаса абаа. Энэ хартаабхань эртэ монсойжо эхилдэг, ган жэлдэшье муу бэшээр ургадаг, уhалхада бүришье hайнаар ургадаг юм.

Хоёрдохи звено (даагшань Е. Рандина) «Прискульский ранний» сортын хартаабха 30 гектарта тарижа, га бүриhөө 175 центнер ургаса абаа hэн. Энэ сортонь түргэн эдеэшэдэг, крахмалаар багагашье hаа, эдихэдэ амтатай, элбэгээр ургадаг байна.

Гурбадахи звеногойхид (даагшань Р. Буданимаева) «Курьер» (Снежинка) гэжэ сортын хартаабха 43 га газарта тарижа, гектар бүриhөө 159 центнер ургаса хуряагаа. Тус сорт дүндүүр саг соо эдеэшэдэг, малай хүнэйшье эдихэдэ, үрэhэ хүрэнгэдэшье хаахада hайн, крахмал элбэгтэй юм.

Эдэ бүхы звенонууд хартаабха тариха газартаа гектар бүхэнэй 40 тонно хүрэтэр наг шэбхэ гаргажа тараагаа. га бүридэ 2,5 центнер суперфосфат, 1,5 центнер аммиагай селитрэ[…] нер калийна үтэгжүү[…] Бүхы үтэгжүүлгэеэ тар[…] ноо газараа 25—26 […] гүнзэгыгоор хахалаа, […] таридаг «СН-4А», «[…] шинаар үрэhэеэ hуул[…] нэгэ жэгдээр дан […] бэшээр тарихын тула […] рэнээ томо жэжээрн[…]

Хартаабхые дан […] шэнгээр тарихада муу[…] гэжэ бидэ тоолодог[…] хартаабханад энэ урга[…] тар газарта 50—55 […] гарахаар таридаг. Ии[…] hуулгахын тула сея[…] трактораа аалаар ябу[…] тэй.

Манай шэнжэлжэ […] таг үбhэнэй ургалаг […] таабха биратай урган[…] hээ тэрэниинь ходо […] бэрлэжэ үгэдэгбди. […] нуудай үшөө бултай[…] байхада хүнгэншэг бо[…] нойлоод, эшэ набшы[…] 20—25 сантиметр […] соорнь зурууд хоорон[…] рилгэ эхилдэг.

Хартаабхын урга[…] набшагар муу, элдэ[…] эшэнүүдыень түүжэ […] гэрүүлнэ. Түрүүн […] 25—30 сантиметр бо[…] ла сэбэрлээд, хоёрдо[…] жэ байхадань, гурба[…] га хуряахаhаа 2-3 […] тээ түүжэ сэбэрла[…] хаягдаhан эшэ, үнд[…] дары ондоо тээшэнь […] сэбэрлэдэгбди.

Элдэб үбшэн, хорх[…] hаа хамгаалхын тула […] ургаса (илангаяа […] процентын бордоско […] рээр хордодогбди.

Энэ ургамалаа гол […] түхэлэй комбайнаар, […] ха малтадаг «КТН-[…] түхеэрэлгээр хуряана[…] ень тэрэ дарыдань […] пунктда абаашажа, […] машинаар илгадагбди.

Урдань эндэхи[…] ехээр тариха гэхэ[…] ёhоор ургахагүй гэлэ[…] рин энээниие зүбөөр[…] гуулаа hаа, тон ашаг[…] гэжэ мүнөө хүн бүхэн […] лонхой. Жэшээлхэдэ, […] таабха ургуулдаг зве[…] дэлжэ олоhон түхэрн[…] 33 мүнгэ нэмэлтэ т[…] Байгша ондо табадахи[…] хид гектар бүриhөө 1[…] hээ бага бэшэ ургаса […] циалис уялга абанха[…]

А. КО[…]
Буряадай хүдө[…] туршалгы[…]

ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭДЭ ХҮРТЭБЭ

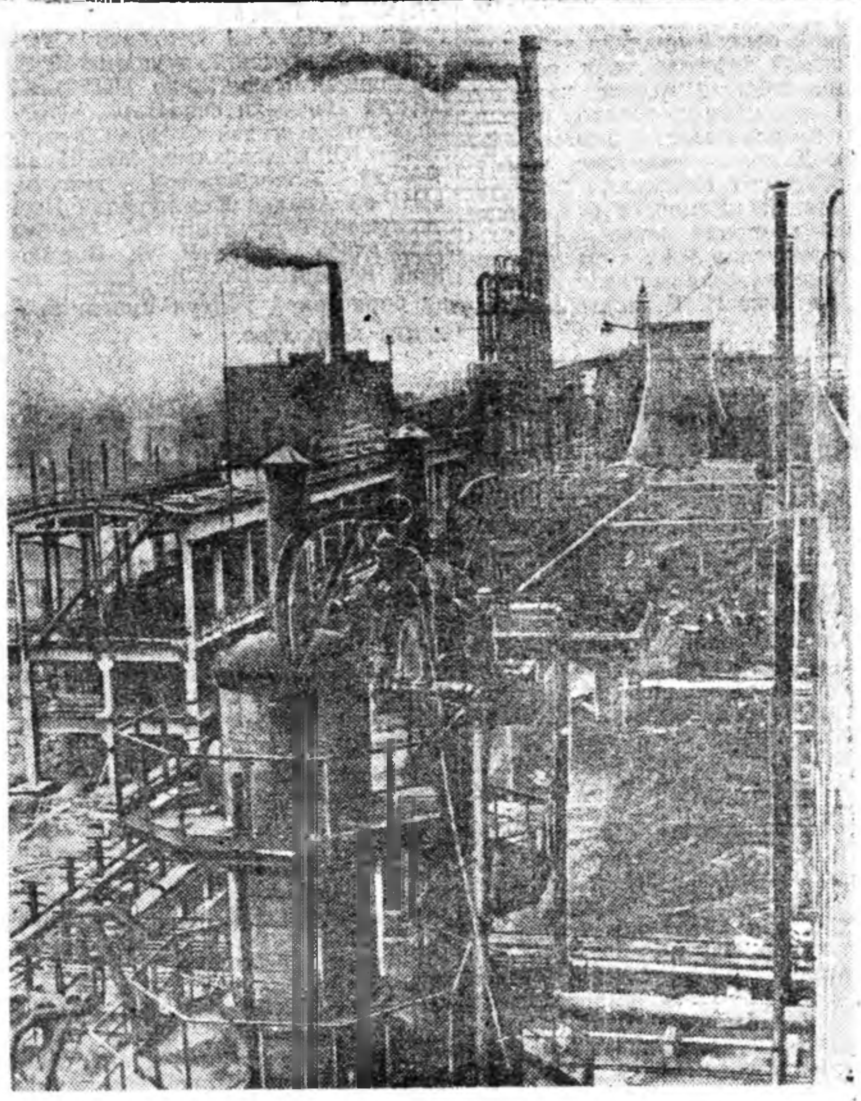
hүүлэй хэдэн жэлэй туршада түмэр замай Улаан-Үдын вокзал ехээр хубилаа, болбосон түхэлтэй болгогдобо. Эндэ «Союзпечатиин» киоск түхеэрэгдэжэ, аян замда ябагшадые hайнаар хангана.

Коммунис ажалай ударнигууд А. В. Рябцева, А. Л. Спиридонова, Е. Л. Иоффе гэгшэд ээлжээлэн, бүхэли сүүдхын туршада ажаллана. Поездынууд манай нийслэлэй станцяар мүн лэ үдэр, hүнигүй гаража байдаг. Аян замда ябагшадые хэрэгтэй газетэ, журналаар, номуудаар хангажа байхань мүн лэ шухала.

Тиимэhээ багахан энэ бригада эбтэй hайнаар, бэе бэедээ туhа хүргэн ажаллана. Тэдэнэр hара бүхэндэ дүрбэ мянга гаран түхэригэй наймаа хэдэг юм. hаяхан тус бригадада коммунис ажалай нэрэ зэргэ олгогдобо.

Киоскын наймаалагшад хэрэгтэй газетэ, журналнуудаа саг соонь захил хэжэ асаруулна. Тиимэhээ түбэй, аха дүү социалис оронуудай литература эндэ таhалгаряагүй наймаалагдадаг. Вокзалай киоск үдэр бүхэндэ 400 хэhэг «Правда», 200 хэhэг «Известия», 250 хэhэг «Комсомольская правда», 400 хэhэг «Правда Бурятии» болон ондоо газетэ, журналнуудые худалдана.

Н. ХАЗАГАЕВ.

БОЛГАРИИН ШЭНЭ ЗАВОД

Стара Загора городто энэ жэл пластмасс бүтээн гаргаха шэнэ завод ашаглалгада тушаагдаха юм. Энэ завод Советскэ Союзай, ГДР-эй, Чехословакиин туhаламжатайгаар бодхоогдсно. Зураг дээрэ: шэнэ заводой барилга дээрэ.

БТА—АПН-эй фото.

АДУУШАН

Дүрбэн жэлэй саада тээ hэн. Нютагайнгаа дунда hургуули дүүргэhэн Сергей Добшонов түрэл колхоздоо үлэжэ хүдэлхөөр шиидээд, «Намайе ажахыдаа хүдэлмэришэнөөр абахыетнай гуйнаб» гэhэн мэдүүлгэтэй түрүүлэгшын кабинедэй үүдэ татажа ороо бэлэй. Комсомол хүбүүнэй эрмэлзэл, гуйлтые түрүүлэгшэ хэды баяртайгаар угтабашье:

— Зай, хүбүүн ямар ажал хэхэбши?

— Ямаршье hаа хамаагүй.

— Мм-да. Колхозойнгоо адуун hүрэгые олошоруулха гэлсээд байнабди. Теэд адуушан болохоор таатай хүн олдожо үгэнэгүй. Магад энээндэ орохо гүш?—гээд, түрүүлэгшэ саашань үргэлжэлүүлбэ.—Урданайхидал адли нэгэ газартаа бэлшээгээд байнгүй, ходоо бэлшээриинь hэлгэжэ манагдаха болоно. Хүшэрхэн лэ ажал байха…

Тэрэ гэhэнhээ хойшо мүнөө хүрэтэр залуу хүбүүн Сергей Добшонов таhалгаряагүй адуушанаар ажаллажа байнхай.

Мүнөө энэ нүхэрнай Владимир Нюлхаевтай Урда, Хойто Боксоной hарьдаг уулын бэлшээреэр ажахынгаа адуун hүрэгүүдые манана…

Энэ үбэлдөө саhа ехэтэй, үргэлжэ шанга хүйтэн — адуушадта ниилээд хүшэр хүндэ байгаа. Хэды тиимэшье hаань, эдэнэрнай адуун hүрэгөө хагда элбэгтэй холын бэлшээридэ абаашажа адуулhандань хүсэ шадалаа буурангүй тобир тарганаар үбэлжэhэн байна.

— Гүүднай унагалха дүтэлөө. Тиимэhээнь адуугаа холын бэлшээриhээ асархамнай. Мүнөө жэл гүүн бүриhөө унага түлжүүлхээр уялга абанхайбди. Тэрэнээ хаhа сагтань дүүргэхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллажа байнхайбди—гээд, Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ колхозой адуушан Сергей Лоцонович хөөрэнэ.

Д. ДУГАРОВ.

Ахын аймаг.

ЖЭЛ БҮРИИН ЗАНШАЛТА СУГЛААН

Ямаршье газетын хүдэлмэриие тэрэнэй эдэбхитэд—хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдэй ба уншагшадай саг үргэлжын туhаламжагүйгөөр сэгнэхын аргагүй. Газетэдэ бэшэдэг хүнүүдэй тоо жэл бүри олошоржол байдаг болонхой. Жэшээнь, манай Мухар-Шэбэрэй аймагай «Ленинэй зам» газетын хүдөө бэшэгшэдые абаад харая. Урда жэлнүүдтэ тоотойхон лэ хүнүүд газетэдэ бэшэдэг байhан hаа, мүнөө элдэб мэргэжэлтэй, наhатайшье, залуушье хүнүүд hуурин тосхондоо боложо байhан үдэр бүриин hониннуудые дуулгадаг, ниитэдэ ашаг туhатай шухала асуудалнуудые табидаг байха юм. Жэшээнь, «Искра», «Коммунизм» колхозуудай hаалишан Н. Васильева, «Знамя Ленина» колхозой ахалагша хонишон Б. Бадмаев, Подлопаткын хүдөөгэй клубые даагша А. Денисова, Алташын-Адагай үүлтэртэ фермые даагша Д. Дымбрылов, Хушуун-Үзүүрэй, Никольскын дунда hургуулинуудай hурагшад И. Цыренова, П. Брылев, Хонхолын, Заганай сельскэ Соведүүдэй түрүүлэгшэнэр Н. Митрофанов, М. Симухин болон ажахын хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинуудай секретарьнар манай газетын эдэбхитэй бэшэгшэд болонхой.

Газетэнүүдэй редакцинууд хүдөө бэшэгшэд, ханын газетын редакторнууд болон олониитэ уншагшадтаяа жэл бүри уулзажа, энэ үе соо хэhэн ажалайнгаа үрэ дүн гаргадаг, дүй дүршэлөө халан абалсадаг, саашанхи зорилгонуудаа хараалдаг ёhо заншалтай болонхой.

Жэл бүриин заншалта нимэ суглаан Мухар-Шэбэртэ hаяхан болобо. Эндэ ханын газетэнүүдэй редакторнууд, хүдөө бэшэгшэд, партийна организацинуудай секретарьнар уригдаhан байна. «В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй хүндэлэлдэ аймагай газетын зорилгонууд» гэhэн элидхэлые КПСС-эй райкомой секретарь Н. Ц. Нимаев хээ.

Агуу ехэ багшын түрэhөөр 100 жэлэй ойн баярай үдэртэ бэлдэлгын үедэ хэблэлэй үүргэ улам дээшэлнэ. Түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэхын, В. И. Ленинэй ойн баярай хүндэлэлдэ абаhан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ оролсон, аймагаймнай ажалшад горитой зорилгонуудые хараалаа. Ушар иимэhээ аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэдэй, хүдөөгэй бэшэгшэдэй мүнөөдэрэй зорилго хадаа ажалай түрүүшүүл тушаа hонин статья, очеркнуудые хүрсаар бэшэхэ, ажал үйлэдбэридэхи дутуу дундануудые хурса гүүрhаараа шүүмжэлхэ, усадхаха онол арганууудые элирүүлхэ зэргэтэй гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэhэн хүн бүхэн газетын хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые шүүмжэлээд, газетэеэ ямар аргаар hонин болгохоб гэhэн дурадхалнуудые оруулаа.

— hүүлэй үедэ аймагаймнай «Ленинэй зам» газетын хуудаhануудта удха түгэлдэр, уншахада ульгам материалнууд толилогдодог болоо, шэмэглэл, шрифтэньшье hайжараа. Газетын материалнууд ажалшадые эмхидхэлгэдэ, хүмүүжүүлгэдэ партийна организацинуудта горитой туhаламжа үзүүлдэг болоо,— гээд «Заганский» колхозой партийна организациин секретарь А. Бекешев хэлэбэ. — Гэбэшье газетын хүдэлмэридэ дутагдалнууд бии байhаар. Нэн түрүүн мүрысэжэ байгаа ажахынуудай ажал үйлэдбэри тушаа, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд тушаа газетэ тон үсөөн бэшэнэ. Мүнөө үень мэргэжэлтэдэй үүргэ улам дээшэлэнхэй. Тэдэнэр үйлэдбэриие эмхидхэгшэд, түрүү онол аргануудые нэбтэрүүлэгшэд, ажалшадые хүмүүжүүлэгшэд байха зэргэтэй гэжэ колхозой Жэшээтэ Уставай проект заана. Тиимэhээ мэргэжэлтэдэй үдэр бүриин ажал хэрэг тухай газетэдэ ходо уншаhайбди гэжэ бидэ найдаха байнабди.

Колхоздомнай «Заганай hэбшээн» гэжэ шог зугаата газетэ гарадаг. Тус газетэ архиншадтай, хулиган ааша гаргагшадтай, ажалдаа хойрог ябадал гаргагшадтай тэмсэлгэдэнь партийна организацида, правленидэ ехэхэн туhаламжа үзүүлдэг.

— Хэблэлэй үгэ тон хүсэтэй, нүлөө ехэтэй,—гээд «Эрдэм» совхозой гурбадахи отделениин партийна организациин секретарь О. Ц. Бадмаев үгэеэ эхилбэ.—Манай Боом тосхондо нэгэ үе соо медицинскэ пункт хаалгатай байhан юм. Холын хонишод үбшэлөөд байхадаа хэдэн арбаад модоной газарта байhан совхозойнтоо больницада, тэндэhээ аймагай түб Мухар-Шэбэр ошохо баатай байhан. Гадна отделенидэмнай 80 гаран үрхэтэ айл, совхозоймнай бүхы хонидынь манай отделенидэ харууhалагдадаг юм. Тиин совхозой дирекци манда ашаанай нэгэшье автомашина үгэдэггүй байгаа. Бии байгаа машинамнай эбдэржэ, хуушаржа ябахаяа болишоhон юм. Эдээн тухайгаа отделениин[…] үнэн» газетын Буда[…] дол бариhан юм. Бү[…] мандаал туhалаа даа[…] машинатай болообди[…] пункт, ниитын бани н[…] дань совхозой мэргэ[…] нуудаар 2—3 hарын т[…] даггүй бэлэй. Ямар о[…] үбэлжэжэ байhыень […] hэн. Энээн тушаа баhа[…] үнэндөө» бэшээ hэм[…] дэндэ туhалаа. Мэрга[…] шодто саг соогоо ошо[…] жа үзүүлдэг болонхой.

Суглаан дээрэ КПСС-[…] аймсоведэй гүйсэдком[…] «Ленинэй зам» газеты[…] Хүндэлэлэй грамота ба[…] гүүдээр бүлэг эдэбхит[…] даа.

В. И. Ленинэй түрэhө[…] лэй ойн баярай үдэртэ […] ханын газетэнүүдэй кон[…] хохо гэhэн хандалга су[…] баадагшад абаа.

Б. ЖАМ[…]

ХОНХО

№ 10

ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ УНШАГТЫ:

- Манай багша Ильич.
- **Шэнэ шүлэгүүд.**
- „Хонхын" аяншалга.
- Хүдөөһөө бэшэг.

ИЛЬИЧ ТУХАЙ МЭДЭХЭ ГЭБЭЛ...

библиотекын хүдэл- В. И. Ленин тухай но- ритой һуури эзэлдэг. тхай бэшэгдэһэн эрхим удтай эдир уншагша- ыень танилсуулха зо- дэ урдаа табинхайбди. И. Ленин тухай һураг- лгаад хөөрэхэб» гэжэ унскаягай хэлэһэн заа- шандаа оруулан, биб- хүдэлмэрилэгшэд ын революционно улга тухай, тэрэнэй манай орондо бэелүү- байһан тухай уншаг- йлгуулхые оролдодог. «В. И. Ленинэй ажа- хүдэлһэн газарнуу- э нэрэтэй саг үргэл- н библиотекэдэмнай бии, номой выставкэнүүд эмхидхэгдэдэг. Һүүлэй үедэ «Манай Ленин», «Эгээл ехэ хүн», «Ленинэй захяада үнэн сэхэбди» гэһэн выставкэнүүдые эмхидхээбди.

Гадна Ильичэй ажабайдал тухай домоглоһон фотостенднүүд альбомууд бэлдэгдээ, үхибүүдэй уншаха номуудай список табигдаа.

Библиотекэдэ жэл бүри Ленинскэ уншалганууд болодог. Городой һургуулинуудта, библиотекэнүүдтэ шанга уншалганууд, тематическа хөөрэлдөөнүүд, В. И. Ленин тухай номуудые зүбшэн хэлсэлгэнүүд үнгэргэгдэдэг. Жэшээнь, байгша ондо нимэ хөөрэлдөөнүүд болоо гэбэл: «В. И. Ленинэй бага наһан ба һуралсалай жэлнүүд», «Володя Ульяновай номой таг», «Гимназист Владимир Ульянов», «Ильичэй эдир наһанайнь нютагта», «Ленин — Октябриин вождь» гэхэ мэтэ.

Тэрэшэлэн «Совет гүрэнние толгойлон...», «Ильичэй дуратай хүгжэм», «В. И. Ленинэй образ уран зуралгын искусствада» гэһэн хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэхөөр хараалагданхай. Ленинскэ уншалгануудые үхибүүд ехээр һонирходог, тэрээндэ олоороо суглардаг. Һүүлэй үедэ хүүгэд В. И. Ленин тухай номуудые бүри олоор абадаг болонхой.

Т. ПРОВАЛИНСКАЯ,
республиканска хүүгэдэй библиотекын таһагые даагша.

□ □

орондо эгээл бишы- агшадые октябрята- аабза? Тэдэнэр үб- лаан табан хушууха- гээд ябадаг.

хадань Москвадахи («Бишыхан хү- гэжэ хэблэл октября- зорюулһан кален- лэжэ гаргадаг. Тэ- здочка» («Табан ху- гэжэ нэрэтэй. Мүнөө ус календарь түрүү- нүүдэйхидэ орходоо, уран гоёор шэмэглэг- эмжүүрыньшье гори- һонирхолтойшье бо-

шагшад! Тус кален- В. И. Ленин тухай ассказуудые олохот. С. Алексеевэй «Нэ- гурба...». В. Бонч- «Октябриин түрүү- нүүдтэ» гэһэн зохёолнууд бии. Ногинск городһоо холо бэшэ оршодог Глухово гэжэ тосхондо байдаг. В. И. Ленинэй хүшөө тухай уншахат. Тэрэ хадаа манай вождьдо табигдаһан эгээл түрүүшын хүшөө гээшэ. Үхибүүдтэ В. И. Ленинэй айхабтар дуратай байһыень харуулһан зурагууд толилогдонхой. Хүүгэдэй эгээл дүтын хани нүхэр Н. К. Крупская тухай уншахат.

Ондоо оронуудта ажаһуудаг октябрятанууд тухай һонин хөөрөөнүүд толилогдонхой. Жэшээнь, болгар «чавдарчадууд», монгол «бишыхан хазаар моритонгууд» тухай һонирхохо байхат. Баһа Германиин Демократическа Республикада эгээл бишыхан һурагшадые «эдир пионернүүд» гээд, дунда классуудайхидые миин лэ «пионернүүд» гэдэг.

Пионернүүдэй гаргаһан дайшалхы габьяа тухай хэн һонирхохогүйб? Фашис генералые алажа, тон шухала документнүүдые абаһан, Советскэ Союзай Герой Леня Голиков тухай дуулаа һэн гүт? Тэрээн тухай баһал тус календарь соо һонирхон уншахат. Мүн бусадшье эдир баатарнууд Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу Ехэ дайнда хабаадаһан байна.

Баһа гарайнгаа уранние харуулха дуратай үхибүүд өөртөө туһатай юумэ эндэ олохо. Элдэб янзын нааданхай яажа хэхэб гэһэн зүбшэлнүүд байха.

Үхибүүд! «Звездочка» гэжэ календарь уншадаг бологты, олон юумэ тэрээн сооһоо олохолта!

Г. ЕЛИСЕЕВА,
республиканска хүүгэдэй библиотекын методист.

Ильич багшын эдирхэн ашанар.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Хүдөөгэй һургуулиһаа мэдээсэнэ

ҺОНИРХОЛТОЙ ҮДЭШЭ

Һаяхан Хурамхаанай интернат һургуулида буряад совет литературын үндэһэ һуури табигшадай нэгэн—Х. Н. Намсараевай түрэһөөр 80 жэлэй ойдо зорюулагдаһан үдэшэ үнгэргэгдөө. Тэрэниие буряад литературын кружогойхид болон һургуулиин библиотекын совет эмхидхээ.

Уран зохёолшын ажал ябуулгада зорюулһан номой выставкэ эмхидхэгдээ. Тиихэдэ буряад литературын кружогойхид «Одон» гэжэ нэрэтэй һонин гаргаа юм.

Буряад хэлэнэй багша Д. С. Санжиева үдэшые нээжэ, оролто үгэ хэлээ. Наймадахи классай һурагша Б-Х. Бубеева Хоца Намсараевай намтар тухай хөөрэбэ. Кружогой гэшүүн Света Доржиева юбилярай номууд тухай һонирхолтойгоор хөөрөө.

Һүүлдэнь уран зохёолшын шүлэгүүдые, туужануудһаань, «Үүрэй толон» гэжэ романһаа хэһэгүүдые һурагшад хүгжэм доро уран һайханаар уншажа, харагшадые баясуулаа.

Тус үдэшын темэ һурагшадые ехээр һонирхуулаа. Һурагшад Хоца Намсараевич Намсараев тухай олон шэнэ юумэ мэдэжэ абаа. Үдэшын дүүрэһэн хойношье тэдэнэр тарангүй выставкэдэ табигдаһан номуудые һонирхон үзөө, сээжэлдэһэн шүлэгүүдээ уншаа.

З. САЖИНОВА.

НАҺАЖААЛ БАГШЫН ШҮЛЭГҮҮД

Шэтын областиин Агын округто Һүдэнтын дунда һургуули бии. Тэндэ РСФСР-эй габьяата багша Бадма Намсараевич Намсараев үнинэй хүдэлдэг. Тэрэнэй эмхидхэһэн «Булаг» гэжэ литературна нэгэдэлэй 30 жэлэй ой нёдондо тэмдэглэгдээ һэн. Тэрээн тухай «Булаг бурьялһаар» гэһэн статья уран зохёолшо А. Жамбалон манай газетэдэ дурадхажа толилуулаа. Тэрэниие уншагшад һанана ёһотой.

Үнинэй багшын ажал гансахан ном заалгаар, нэгэдэлые хүтэлбэрилгөөр хизаарлагдадаг бэшэ. Бадма Намсараевич буряад номуудые, газетэ болон журналда гараһан шүлэг, рассказ, һонин статьянуудые саг үргэлжэ суглуулжа, тусхай хабтаһануудые шэдэдэг. Арадай аман зохёол суглуулдаг, мүн өөрөөшье бэшэдэг.

Мүнөө наһажаал багшын хоёр шүлэгые эдир уншагшадай анхаралда толилбобди.

Б. НАМСАРАЙН

ХАНИНАР

Хаяа хадханхай,
Ханилжа һуудаг
Хайдабай, Павелай
Хоёрхон хүбүүд
Хоёрхон ханинар —
Шарахан Петя,
Харахан Дугар
Табатайнууд болоо,
Танилнууд гүүлээ.
Үдэр бүри
Үелжэ наададаг,
Хадын оройһоо
Халтиржа жаргадаг.
Эдир наһанһаа
Эбтэйгээр ургаад,
Хожомойшье сагта—
Хододоо хамта!..

ЮУН МОХООБ?

(Шог)

Даалтагүй ногоондо хажуур
мохоо,
Архида мэнэрһэн толгой мохоо,
Бэлиггүй хүнэй ухаан мохоо,
Бүлюугүй айлай эритэ мохоо,
Хатуу шэнэһэндэ һүхэ мохоо,
Харюу хүнэй хэлэн мохоо,
Хүгшэрһэн хүнэй шүдэн мохоо.
Шулуунда элэһэн зэмсэг мохоо,
Хитүү хүнэй зорнг мохоо,
Харгыда барагдаһан таха мохоо.

Ерээдүйн шэжэлэгшэд.

Ф. СОРОКИНОЙ фото-этюд.

„Хонхын" хөөрэлдөөн

ХЭП ХАБАРЫЕ ЯМАРААР УГТААБ?

(ШОГ)

Һаяхан манай «Хонхо» хүдөөгүүр жэнгиржэ ябаһанаа бусаа. Тиихэдээ һурагшадтай уулзажа, хэдэн асуудал табиһан байгаа ха. «Хонхомнай» юун тухай хөөрэлдэжэ, ямар харюунуудые миндаһан дээрэ буулгажа ерээ юм ааб? Уншагты, үхибүүд!

«Хонхо»: Нүхэр һурагша! Шинии нэрэшни хэн бэ?

Һурагша: 3-дахи Залхууев.

«Хонхо» (гайхангяар) Залхууев?... Ямар гажа буруу обог гээшэб? Юундэ иимэ обогтой хүмши?

Залхууев: Өөрымни обог «Дашиев» юм. Теэд номдоо муу һурадагби. Тиимэһээ хамта һурадаг нүхэдни намда иимэ нэрэ үгэжэрхёо юм. Өөрымни обогоор хэншье нэрлэдэггүй. «Хонхо»! Та намда туһалжа, бодото обогыем һэргээлсэжэ үгыт даа.

«Хонхо»: Һэм... Бодожо үзэхэ хэрэгтэй. Нэн түрүүн, Залхууев... Залхууев гэмтэй... Дашиев, иимэ асуудалда харюусыш даа. Зай, хабарые ямар бодолтойгоор угтабаш?

«Залхууев: (Баярлан) Оо! Хабарай болоходо би хамагһаа ехээр хүхидэгби.

«Хонхо»: Юундэ?

Залхууев: Юун юундэ гэжэ? Хабар болоходо, дулаан болодог. Газаагуур садатараа наадажал ябахаш, һургуулиһаа ерэһээр лэ, сүүмхэеэ орон доогуураа шэдэжэрхёод, нэгэ юумэ эдиһэншүү болоод лэ, мэгдэжэ газаашаа гүйжэ гараха. Орой болотор наадажа-наадажа ерээд лэ, арай гэжэ эдеэлээд лэ, бүхэ гэгшээр унташахаш.

«Хонхо»: Номоо хэдыдэнь үзэдэг хүмши?

Залхууев: (Хамараа уршылган) Юун ном гэжэ даа. Ном үзэхэ сүлөө байхагүй.

«Хонхо» Хабарай ерэхэдэ, наа дахал гэжэ хүхидэг хүмши даа?

Залхууев: Үшөө һургуули тараха дүтэлдэг ха юм. Һургуулиин тарахада, одоо даа хэншье номоо үзэ гэжэ хашараахагүй, гоё ха юм.

«Хонхо»: «Залхууев» гэжэ зүб лэ нэрэтэй хүн ха юмши даа. Номоо һайнаар үзэдэг болоогүй сагтаа муу нэрэһээ хобхорхошни гайтайл гэжэ һананаб. «Хоёрнууд» олон гү?

Залхууев: (Уруу дуруугаар) дэбтэрээр дүүрэн ааб даа. Ном үзэхэ һүзэггүй хүнби.

«Хонхо»: Тиигээл һаа, шамда туһалжа бирахагүй хаб. Номтоёо һайн ханинууд болоол һаа, муу нэрэеэ хаяжа болохош даа.

«Хонхын»: харан гэһээ набтархан аад, саб гэмэ бэетэй нэгэ хүбүүн ехэ яаралтай гэшхэлжэ яба ба.

«Хонхо»: Хүбүүхэн, байгыш. Хайшаа яаралтай гэшхэлээбши?

Хүбүүхэн: Номоо үзэхэеэ яаранаб. Нэгэ часай туршада наадаха хүн аад, арбан минута үлүү гаргажархёоб.

«Хонхо»: Номоо үзэхэеэ? Һургуулида һурадаг хүн гүш?

Хүбүүхэн: Һурадаг ааб даа. Юун гэжэ һанаа гээшэбта «Хонхо»?

«Хонхо»: Бэеэр багахан хадашни, һургуулиин наһа гүйсөөдүй гэжэ һанаалби. Хэдыдэхи класста һуранаш?

Хүбүүхэн. Хоёрдохидо ааб даа. Хүлисэгты, «Хонхо», би яаранаб. Һургуули тараха дүтэлөө. Үзэһэнөө дабтанабди. Багша намда нэгэ шүлэг үгөө һэн. Тэрээниие сээжэлдэхэм. Баяртай, «Хонхо»!

«Хонхо» (Хойноһоонь) Хэн гэжэ нэрэтэйбши, хүбүүхэн?

Хүбүүхэн: Һайнжаб. Баяртын!..

Ц. ДОНДОГОЙ,
миндаһанһаа буулгажа бэшэбэ.

...ГТЫН БУРЯАДУУДАЙ ...БАРИНУУД

редакци!

э зорюулагдаһан «Хон- хуудаһанай «Буряад эдэ толилогдодог боло- э һайшаалтай.

манда, хүдөөгэй эхин багшанарта, үхибүү- арадайнгаа аман зо- нилсуулхада, «Хонхо» үргэнэ.

һаа гадуур уншалгын ээ энэ хуудаһанда то- рассказуудые, шүлэ- жа үгэдэгби. Мүн ми- д таабаринуудые таа- атай. Ээлжээтэ шэнэ хуудаһанай гаратар «Хонхо» коридор соо үлгөөтэй байдаг.

Бидэ баһа өөһэдөөшье нютагайнгаа таабаринуудые суглуулдагбди, таалсадагбди. Мүнөө би һурагшадайнгаа суглуулһан таабаринуудһаа заримыень бэшэжэ эльгээбэб. «Хонходоо» толилхыетнай дурадханам. Таабари суглуулгада минии хоёрдохи классай һурагшад Люба Ванчикова, Алёша ба Янжима Батомункуевтан, Дулгар Зандакова, Юра Дылыков, Цыпылма Бадмаева болон бусад ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

* * *

...гой булаатан.
...лгай һэхээтэй.

...ьгые
... баранагүй.

... ошоод,
...ь үлэшөө.

... мүшхэлсөө.
... дугаа дуулалсаа.

...оод.
...раба.

... багша
...бтай.

... наранаар хойшоо
набтагас гэхэ.
... наранаар урагшаа
набтагас гэхэ.

... адуун
... жороо.

... газаа
... даган уяатай.

Хүрингшэ үнеэн
Хүрдын шэнээн һүүлтэй,

Үндэр дээрэ үлгөөтэй,
Үбгэн буурал абатай,
Яһан хабшаг эжытэй,
Ябууд сагаан хүбүүтэй.

Таабариин үзүүр таһаранхай,
Талын бургааһа отолонхой.
Газар доро гандан багша,
Торхо соо шара тоһон.
Боро хонин
Боржогоно боржогоноһоор
таргалба.

Дундаа нүхэтэй дугнын баатар,
Модон һүүлтэй сэгьяа тархи.

Д. БАТОМУНКУЕВА,
багша.

...й аймагай Санагын дунда һургуулиин 10-дахи классай ... Бадмаевагай «Нютагтам хабар ерээ» гэһэн зураг толилоод, ...шагалтые һайнаар үгэхыень «Хонхо» юрөөнэ.

Гунга ЧИМИТОВ.

ҮХИБҮҮД ТУХАЙ ШҮЛЭГҮҮД

ДАРХАШУУЛ

Эхэ орондом
Энэ нэрэ
Эгээл үнэтэй,
Эрхим һайхан.

Улад зоноймнай ямарш
хэрэг
Уран бүтээлтэй холбоотой
байхал.

Унаган нарайһаа үхибүүд
баран
Урлалгын шунал бэедээ
шэнгээдэг.

Хазуур, алха гартаа барин,
Хадааһа хадажа, сагаа
эльгээдэг.

Дандаа тэдэнэр олоороо
аараглан,
Дархалжа байһан хүниие
харадаг.

Тэбхэнсэг, өөдэһэ олоходоо
баярлан,
Тэргэ, машина зохёожо
наададаг.

Үндыжэ нэгэ заа,
һургуулида ороходоо,
Үйлэдбэриин хэшээлдэ
бэрхэ гүүлэнэд.

Эрхимээр номоо үзэхэ
хоорондоо
Эбгээлтэ ажал тээшэ
тэгүүлнэд.

Барилгашан болохо гээшэ—
һайхан,
Баатаршуулай зам иимэл
байхал.

Эндэһээ тэдэ ажабайдалаа
эхилэн,
Эрмэлзэл зоригоо эрдэмээр
бэхилнэл.

Эдэ — колхоз, совхозойм
багашуул —
Элдэб нарин зүйл урлаха
дархашуул.

Мантан онгосо бүтээдэг
гараараа,
Марсда, һарада хүрэхэл
дураараа.

Эдэ — манай Буряадай
багашуул—
Эгүүридэ коммунизм
байгуулха дархашуул.

Шэдитэ уран бэлигтэй
нүхэд лэ,
Шэнэ байдалай бодото
эзэд лэ.

ЗОРИГТОЙ ХҮН

Золтойхон ябахын аза
дэмбэрэлдэ
Зоригтой хүнтэй уулзааб
харгыдаа.

Зоригтой хүмнай —
дүрбэтэй Зориг даа,
Зорижо ябаа һэн айлшаар
нагсындаа.

Замда ябана гүш, хаана
ошонош,
Заахан үхибүүдтэй
Заатагүй золгохош.
Халта шалшаран хэлыень
шагнахаш,
Харахан үһынь эльбээд
абахаш.
Шагналши, Зориг, харин
мүнөө
Шамда зорюулбаб энэ
шүлэгөө.

Ехэ болоходоо, энэ
шүлэгым
Нэгэ тээ оложо уншахадаа,
Ярууна тиихэдэ ошожо
ябаһанаа
Яашье һанахагүй, мартаһан
байхаш даа.

Али юу хээ һанажаш
магадш:
Автобус эбдэрээ, харгы муу
һэн гээд,
Шабарлиг нугада сэсэг
түүһэнээ,
Шампаанскын шэлһээ уһа
ууһанаа.

Ехэ болохолши,
Ярууна нютагаа
Ерэхэ ошохошни барагдаха
бэшэ.
Дүүлихэ машинанууд,
харгышье һайн даа —
Дүрбэтэй ябаһанһааш
хэлсээнгүй дээшээ.

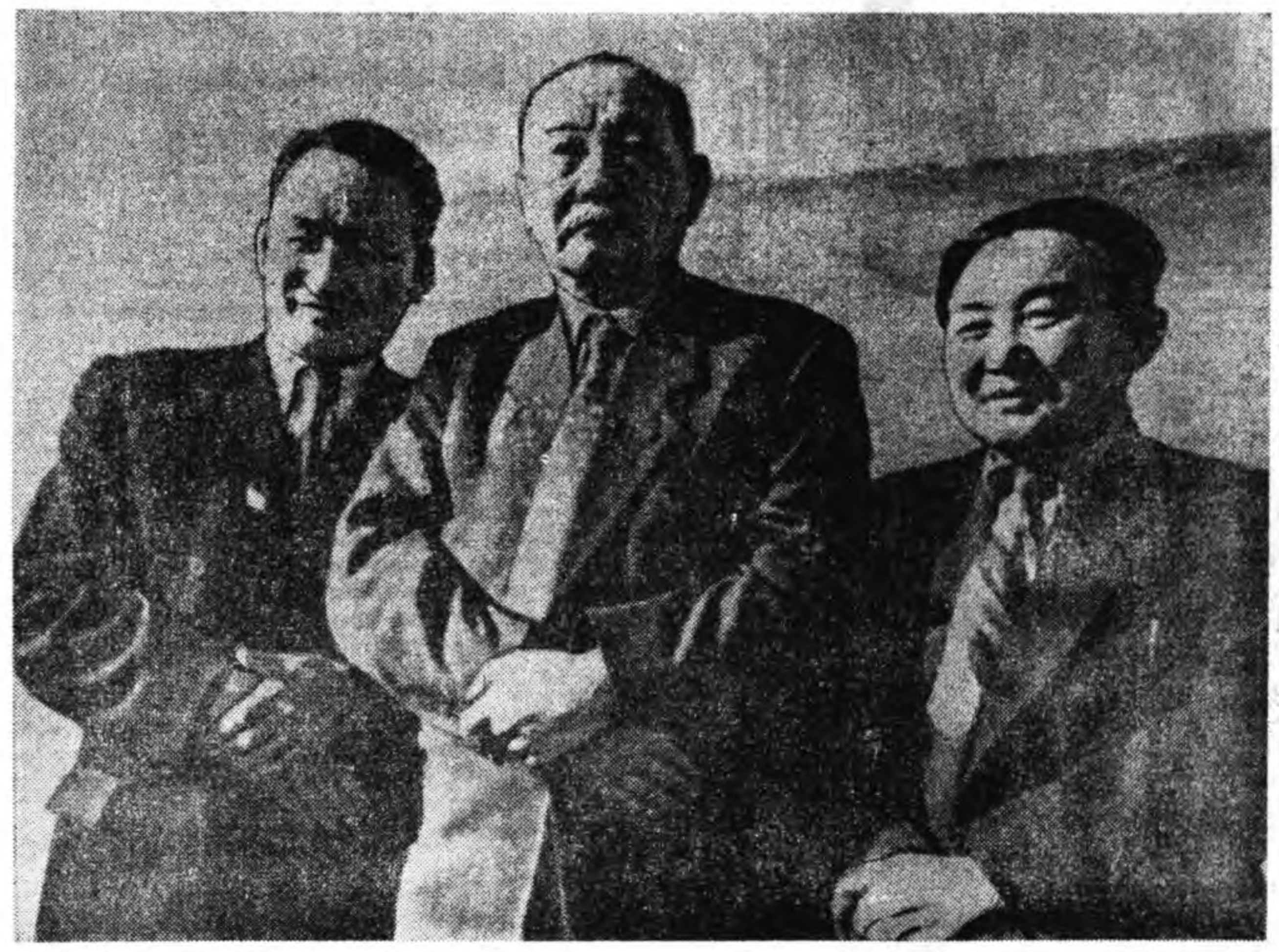
Хорёод жэл болохо энэ
гэһээр,
Холоһоо эрдэмтэй хүбүүн
бусахаш.
Хара багадаа уулзаһан
мэтээр,
Харгыда үбгэн намтай
уулзахаш.
Ярууна хүрэтэр харгын
дуулимда
Яһала хөөрэлдэжэ, сагаа
барахадаа,

Зориг гэжэ шамаяа
танихадаа,
Зорюулһан шүлэгөө
уншахаб даа.

ХӨӨРХЭН ҮХИБҮҮН УНТАНА

Хүнгэн зөөлэхэн дэрэеэ
тэбэреэд,
Хүнжэлдөө ороод, тон
тэнюун
Хүдэлмэреэ хэжэ —
наадажа эсээд,
Хөөрхэн үхибүүн унтана.
Унтана амгалан,
зүүдэ үзэнэ,
Угаа һонин зүүдэн даа.
Үхибүүнэй хуби заяа
мэдэнэб:
Үнэтэ жаргал эдлэхэл даа.
Үхибүүдэй жаргал,
Үхибүүдэй баяр
Үнэн хүнүүдэй гарта лэ.
Үхибүүдэй жаргал,
Үхибүүдэй баяр
Үлгэн дэлхэйдэ мандаг лэ!

Х. Н. НАМСАРАЕВАЙ ТҮРЭҺӨӨР 80 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буряадай ахамад уран зохёолшод Х. Н. Намсараев, Ж. Б. Балданжабон, Ц. Н. Номтоев 1959 ондо Агада уулзахадаа энэ зурагаа абхуулһан байна. Тиихэдэ Хоца Намсараевич далатай, Жамьян Балданжапович табитай, Цогто Номтоевич дүшэ юһэтэй ябаа.

ҺОНИРХОЛТОЙ УУЛЗАЛГА

Буряад арадай элитэ ехэ уран зохёолшо Хоца Намсараевич Намсараевай түрэһөөр 80 жэл гүйсэбэ. Уран зохёолшын түрэһэн үдэрые республикымнай олониитэ хүндэтэйгөөр тэмдэглэжэ байна.

Һаяын үдэрнүүдтэ Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай багшанарай институдай буряад хэлэ бэшэгэй кафедрын студентнэр болон багшанар уран зохёолшын түрэһэн үдэрые тусхайлан тэмдэглэбэ.

Үдэшын долоон саг... Ойн баярай үдэртэ уран гоёор шэмэглэгдэһэн түүхэ ба хэлэ бэшэгэй факультедэй уншалгын зал соо хүн зон олоороо суглараа. Энэ дурасхаалта үдэшые үнгэргэлсэхээр эндэ Буряадаймнай уран зохёолшод Б. Санжин, Ц. Дамдинжапов, Ш. Нимбуев, Ц. Шагжин, мүн баһа Хэжэнгын аймагай Чисаанын дунда һургуулиин директор Ц. Н. Цыренжапов болон бусад ерээ.

Уран зохёолшын түрэһөөр 80 жэлэй ойдо зорюулагдаһан үдэшые доцент Д. Д. Амоголонов нээбэ. Удаань буряад таһагай багша, доцент И. С. Хамгушкеев уран зохёолшын ажабайдалай намтар тухай дэлгэрэнгы элидхэл хэбэ. Х. Н. Намсараевтай суттаа ажаллаһан, тэрэниие һайн мэдэхэ уран зохёолшод сугларагшадта тэрээн тухай һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө. Илангаяа уран зохёолшод Б. Санжинай, Ц. Дамдинжаповай болон Ц. Н. Цыренжаповай хөөрөөнүүд студентнэрые һонирхуулаа.

В. ЧИМИТОВ.

АРЮУН ЖЭШЭЭ БОЛОХО

1959 оной март һарада Буряадай бүлэг уран зохёолшод Хоца Намсараевич Намсараев түрүүтэй Ага ороо бэлэйбди. Бидэ тэндэ уран зохёолшо Ж. Балданжабоной 50 наһанай ойдо хабаадаха байгаабди. Хоца Намсараевич 70 наһа хүрэжэ ябабашье, тон солбон, хүнгэн хүхюу, үнөөхил наада энеэдэ гаргаһан зангаараа. Жамьян бидэ хоёр эдир залуугаа Хоца Намсараевичтанда хартылжа, һонин хөөрөөень шагнажа амташанхай, асуудалнуудтаа дүүрэн харюу абажа һуранхай бэлэйбди. Эндэ Ага нютагта Жамьян Балданжаповичай 50 наһанай ойдо гэртэнь улзаһандаа ехэ урма баяртай байгаабди.

Жамьянайда Хоца Намсараевичтай хамта гурбуулан 1934 ондо абхуулһан фото-зурагаа хаража ехэтэ һонирхобобди. Залуул ябаһан үе байна гэжэ Хоца Намсараевич хүхин һуутараа, тон энэ янзаараа Агын талада байгаад зурагаа абхуулая гэжэ дурадхал оруулба. Энэ дурадхал ехэтэ һайшаагдажа, тэрэ дороо зурагаа сохюулжа бэлэйбди.

Жамьян Балданжаповичай кабинет соо орожо, үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэжэ, ном сударыень хаража һонирхон һуухадамнай, «һүүлэй жэлнүүдэй үедэ бэшэһэн, таанарайнгаа урда стол дээрэ табиха юумэм энэ гээшэ»,—гээд, дамбагар юумэ асараа һэн. Дээрэнь «Паровоз хуугайлна», роман гэжэ уншаад, илалтаар амаршалан, ажалша сэбэр гарыень шангаар адхаха зуураа, Хоца Намсараевич ехэ урмашаһан шарайгаар маһалзан: «Жамьян томо юумэн дээрэ һуугаал ёһотой гэжэ һанаал һэм. Һуугаал һаа, хүндэ һуусатай хүн ха юмши. Болоол даа»,—гээ һэн.

Буряадай, Шэтын, Агын олон түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар Жамьян Балданжаповичай 50 наһанай ой үнгэрөө һэн. Гүн гүнзэгы удхатай, һайн һайхан юрөөлнүүд хүндэтэ Жамьянда зорюулан хэлэгдэһыень мүнөөшье эли тодо һананам. Олоной дунда Хоца Намсараевич бодожо: «Жамьяниие залууһаань мэдэхэб. Манай нюдэн дээрэ урган, бэлигээ һалбаруулһан нүхэрнай юм. Ажалдаа зүрхэтэй, гар даран ородог, бүгэдэ ниитын хэрэгтэ халуунаар, хамсы шаман оролсодог, залуушуулда туһалхал гэжэ оролдодог, һайн талань тэн олон юм. Жамьян 50 хүрэжэ, шираг наһа наһалбал даа. Захатануудые бүтээхыень хүсэнэб», — гэжэ һайхан юрөөлөө хайрлаад, шара булгайр портфель бэлэг бариа һэн. Эдэ уярма гэхэ гү, али ухаа зориг оромо удхатай үгэнүүдые дуулажа һуухадаа, Жамьян Балданжапович Хоца Намсараевич хоёрой урагшаа һанаатай, совет арадайнгаа соёл эрдэмэй хүгжэлтэдэ хубитаяа оруулһан, оюун бэлиг түгэлдэр нүхэднай байһыень һанан һуугааб.

Хоца Намсараевич Улаан-Үдын бусад зохёолшодтой найрай һүүлээр Могойтын станци буулгуулжа бусаа һэн. Би, Жамьян, А. Жамбалон гурбан Хойто-Ага ошожо, хонишод болон һургуулиинхинаар золгожо хөөрэлдөөд, Ага нютагай уужам баялигые, арад зонойнь ажалша малшые хараа бэлэйбди.

Жамьянай таби наһанайнь найрта байжа, олон юумэ дуулажа, олон шэнэ нүхэдөөр танилсажа, мордохо дээрээ Жамьянаа сэхэ хаража: «Зай, нүхэр, ехэшье гоё юумэ болобо даа. Ямар һайхан юрөөлнүүд шамдам зорюулан хэлэгдэбэ гээшэб. Үбгэн дүүша Хоца Намсараевичай алтан үгэнүүд толорон харагдана. Шамда зорюулагдаһан юрөөлнүүд булта улзы һайхнаар тогтохо болтогой!»—гэхэдэм, Жамьян гааһаа аманһаа абаад, бага энеэбхилэн: «Би юрөөлнүүдые мартахагүйб, минии сэдьхэлдэ бүхөөр хадуугдаа. Намда ажаллахын дали болохо бшуу»,—гээ һэн.

Нээрээл тиигэһэн бай[...] ровоз хуугайлна», «Сэн[...] нууд», «Һүүдэр һүнэбэ[...] шын табиса» хойно хой[...] барин гараа һэн. Ро[...] доошо юумэ гоолоногүйб[...] энэ уулзалга манай аха[...] ца Намсараевичтай һуул[...] залга байһаниинь гэмнэ[...]

Мүнөө Жамьян Балда[...] чай 60 наһаяа хүрэһэн [...] үни үнгэрөө. Хоца Намса[...] 80 наһаяа хүрэхэ май г[...] нүхэдэй бүтээжэ үрдиһ[...] ажал ехэл даа. Урдам с[...] Хоца Намсараевай, Жам[...] данжабоной номууд хэбт[...] хэгэр бэшэгүүдые иран[...] али бухы юумые һо[...] шэнжэлдэг ажалша нү[...] гааб! Элэнэй саашанхи [...] рилго тодо харагдана.

Эдэ бүгэдэнөө эсэстэ[...] жэ үрдингүй, шуумар һ[...] дай эртэ газардаһаниинь[...] хаар байна. Тиигэбэшье [...] рэй бүтээһэн ажал тэдэ[...] дурасхаал болон үлөө. [...] ажалша бэрхэ ябадалну[...] луушуулда ажал, һ[...] арюун жэшээ болохол.

Цокто НОМ[...]
зохёолшо, Социалис А[...]

О. ЧЕРНИГЭЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

ПРАГА. (ТАСС). Орон доторхи байдал гуримшуулха асуудалнуудта зорюулагдажа, гүрэнэй аппаратай харюусалгатай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн Прагада болоо. ЧССР-эй правительствын түрүүлэгшэ О. Черник элидхэл хээ.

Манай программа мэдүүлгэнүүдые шууд сэхээр бэелүүлжэ ороходо гээшэ мүнөө үедэ манай бүхы общестын гол зорилго болоно гээд тэрэ хэлээ. Энэ хадаа КПЧ-гэй ЦК-гай апрелиин пленумэй гол удхань болоно.

Социалис гүрэнэй, тэрэнэй бүхы органуудай нэрэ хүндые дахяад оролдосотойгоор һэргээхэ шухала байһые пленумһээ хойшо үнгэрһэн һаранууд лаблажа үгөө. Энээнгүйгөөр дотоодын политическэ байдалые гуримшуулха аргагүй, энээнгүйгөөр экономикодохи, политикадахи, бүхы обществвые хүгжөөлгэдэхи урагшаа дабшалгые хангаха аргагүй гээд О. Черник үргэлжэлүүлэн хэлээ.

Арадай нэгэдэмэл ябуулга хангаха талаар партиин оролдолго амжалтатай байха гэжэ бидэнэр этигэнэбди гээд элидхэлшэ мэдүүлээ. Гэбэшье нимэ нэгэтэл хангаха гээшэ хүнгэхэн зорилго бэшэ. Коммунис партиин ба Национальна фронтын политическэ хараа шэглэлые зүбшөөхые хүсэдэггүй этэгээдүүд манай урагшаа дабшалгые һаатуулхаар политическэ шэнэ бэрхэшээлнүүд тохёолдохо гэжэ урда мэгэ найдалаг байна. Бүхы олониитын байдалда соёл сурталай талаар шиидхэхы нүлөө үзүүлхэ зорилгоор партиин хэжэ байһан ябуулгые һуларуулха гэжэ хархис хүсэнүүдэй һэдэдэг байһые бидэнэр хараадаа абаха ёһотойбди. Манай союзнигуудтай харилсаануудаа заһаруулан һайжаруулха талаар манай эрид шууд хүсэлэл оролдолгонууд Совет ороҥдо харша ябуулгануудай үүдхэлгые болюулжа байна.

КПЧ-гэй ЦК-гай ноябриин, апрелиин пленумүүдэй резолюцинуудай ба шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр парти дотор нэгэдэмэл ябуулга хангалга бэрхэтэйхэн хэрэг болено. Юуб гэхэдэ, ЦК-гай резолюцинуудые үгэ хүүрээрээ дэмжэдэг аад, үнэндөө эдэ шиидхэбэринүүдые уялгата ёһоор дүүргэхэ шухала байһые мэдэрдэггүйшүүлтэй тэмсэл лаб болохо байна.

Экономическа талаар илангаяа бэрхэтэй, орёо зорилгонууд маанадай үмэнэ табигдана гээд О. Черник саашань хэлээ. Экономикодо үрэ багатайгаар хүдэлхэ ябадалай улам дэбэрэлгые хизаарлажа шадаагүйбди. Тиимэһээ эл хэрэгсэлээ гамтайгаар гаргашалдаг болохо хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые правительство һүүлэй үедэ абаһан байна.

Социалис оронуудтай манай харилсаануудые саашадань заһаруулга түрүүшын ээлжээнэй зорилгомнай болоно гэжэ бидэнэр тоолонобди гээд правительствын түрүүлэгшэ саашань мэдүүлээ. Социалис оронуудтай харилсаа холбоогоо нягтаруулхаһаа ондоо зам маанадта үгы гэжэ партийна ба правительственна эдэб документнүүд соо бидэнэр нэгэтэ бэшэ онсолон тэмдэглэһэн байнабди. Манай орондо социализмые саашадань хүгжөөхэ тухай гү, али тэрэнэй аюулгүй байдал тухай эндэ хэлэлдэнэ.

Хэблэл, радио ба телевидени хадаа партиин, социалис гүрэнэй политикын удха ба үг зорилгые эли тодоор элирхэйлэн мэдүүлхэ, энэ политикые дэмжэхэ, тиигэжэ тэрэниие бэелүүлгэдэ туһалха ёһотой гээд О. Черник онсолон тэмдэглээ.

Национальна комитедүүдэй зорилгонууд тухай О. Черник заахалаа, орон дотор хуули ёһо болон ниитын гуримые бэхижүүлхэ шухала байһан тухай онсолон тэмдэглээ.

Армиин ёһотойл социалис шэнжэтэй, КПЧ-гэй хүтэлбэрилхы үүргэлэ түшэглэдэг, Варшавска договорой гүрэнүүдэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бата бэхи хубинь болодог байха тухай оролдолго гаргаха шухала гээд правительствын түрүүлэгшэ мэдүүлээ.

Чехословакиин Арадай армиин диилэнхы олонхи солдадууд ба офицернүүд КПЧ-гэй, правительствын политикые дэмжэнэ, ЧССР-тэхи социализмые аршалан хамгаалхын түлөө харюусалгатай байһанаа мэдэрнэ гэжэ армидахи байдал маанадые этигүүлнэ. Арми хадаа социалис оронуудтай холбоотой байхадаа, революционно, национальна ба интернациональна гүнзэгы ехэ заншалнуудта үндэһэлэн, Совет Армитай холбоо барисаатайгаар ябуулга хэхэдээ, манай Эхэ оронние хамгаалжа шадахабди гэжэ армиин солдадууд ба офицернүүд ойлгодог байна.

ЭЭЗРХЭГ ТҮРИМХ[...] ҺҮЖЭРӨӨГД[...]

ХАНОЙ. (ТАСС). В[...] рикан сэрэгэй гэмтэ [...] мүрдэхэ талаар комисс[...] ке соо нигэжэ заагда[...] агентство мэдээсэнэ. [...] шын хахадта Урда Вь[...] гай талаһаа шэнэ туха[...] лис ээзрхэг түримхэй [...] улам шангадхагдаа, т[...] гэй бэеэ даанхай ба аю[...] да халдан ороло үргэ[...] Урда Вьетнамда амери[...] лэй тоо 542.500 хүн [...] болоо. Хүн зэниие ала[...] рилгоор сэрэгэй олон [...] хэгдэз, хүн зон олон[...] бомбодоглоо гээд комми[...] лэгдэнэ.

Энэ үе соо ДРВ-гэй [...] ба городууд дээгүүр а[...] лёдууд 400 дахин та[...] дэлгэ хээ. Тэрээнһээ г[...] самолёдууд, США-гай [...] кораблинуул, Вьетнама[...] ческа Республикын [...] нуудые бомбодоо, буу[...]

300 МИЛЛИОН Ү[...] ҮЛЭСХЭЛЭНДЭ ДА[...]

САНТЬЯГО. (ТАСС). [...] жэнги оронуудтахи һ[...] һа гүйсөөгүй 300 мил[...] дутуугаар эдеэлнэ. [...] нялха ухибүүнэй нэга[...] цинскэ туһаламжа [...] байдат. Һургуулиин [...] бүүдэй имагтал хахадн[...] да ороход аргатай байда[...] нүүд ЮНИСЕФ-эй (ОО[...] дэй фонд) гүйсэдхэхэ [...] кументнүүд соо дурсал[...] митедэй сессии Чилидэ [...]
ЮНИСЕФ-эй гүйсэд[...] хүдэлмэридэ 30 ороной [...] тэрэ тоодо Советскэ Со[...] хабаадалсана.

Грецидэ[...] СҮҮДЛЭЛГЭН[...]

АФИНА. (ТАСС). Зас[...] рагүйлхэгшэдые Греци[...] этэгээдүүд хашан хэ[...] раа. Хархис засаг түрэ[...] лэг патриотическа хүдэ[...] дадаг табан хүн тухай [...] рэгэй трибунал майн [...] хэбэри гаргаа. Булэгэ[...] лэгшэ Н. Пандазидис 1[...] мэдэ хаагдахаар, К. Ба[...] дэ, Е. Апоэлонату[...] Х. Салтамарас —3 [...] хаагдахаар, С. Георгиоп[...] дэ түрмэдэ хаагдахаа[...] шиидхэгдэз.

Шанта засаг түрэ[...] патриотическа фронты[...] тухай Лариса городой [...] бунал шэфүүн шанга ш[...] гаа. Коммунизмда эсэр[...] номерой уршагта хуул[...] «һүйдхэлтэ ябуулга х[...] нэр гэмнэгдэһэн байна.

Спорт

ҺУРАГШАДАЙ МҮРЫСӨӨН

Хүнгэн атлетикээр Улаан-Үдэ городой һурагшадай дунда түрүү һуури эээлхын түлөө мүрысөөн дүрбэн үдэрэй туршада үргэлжэлбэ.

Тэрэнэй түрүүшын хоёр үдэр найман жэлэй һургуулинуудай һурагшад урилдаанай, харайлгын болон бусадшье талмайнууд дээрэ тэмсэбэ.

Басагадай дунда 100 метрэй урилдаанда 42-дохи һургуулиин һурагша Л. Питикова эрхимлээ. Мүн лэ энэ һургуулиин түлөөлэгшэ Битникова 4 метр 30 см. утые харайжа түрүүлээ. 400 метрэй зайда урилдахадаа, 13-дахи һургуулиин С. Ленская 1 минута 07,9 сек. саг харуулжа, үетэн соогоо түрүүлбэ.

Дунда наһанай хүбүүд сооһоо 1-дэхи һургуулиин түлөөлэгшэ Черных шалгараа. Тэрэ 100 метрэй урилдаанда, копье шэдэлгэдэ эрхимлэжэ, городой чемпион болоо.

22-дохи һургуулиин һурагша Перминов мүн лэ хоёр зүйлөөр чемпион болоо. Тэрэ диск шэдэхэдээ, ядро түлхихэдөө шалгараа.

Үндэрые харайхадаа 48-дахи һургуулиин һурагша Титов 160 сантиметр дабажа, нэгэдэхи һуурида гараба.

Мүрысөөнэй хамтын дүн гаргахада, дунда наһанай һурагшад сооһоо Железнодорожно районой 65-дахи һургуулиин түлөөлэгшэд түрүү һуурида гаража, дамжуулгын кубогта хүртөө. Найман жэлэй һургуулинуудай дундаһаа Октябрьска районой 49-дэхи һургуули нэгэдэхи һуури эзэлбэ.

Һүүлшын хоёр үдэр аха наһанай һурагшад мүрысөө.

Басагадай дунда 100 метрэй зайда урилдахадаа, 13,3 секунда саг харуулжа Тегелешкина түрүүлээ (51-дэхи һургуули). 65-дахи һургуулиин һурагша Радионова хэнһээшье холо һурэжэ, утые харайлгаар эрхимлээ. 140 сантиметр үндэрые дабаһан Черникова (20-дохи һургуули) мүрысөөнэй энэ зүйлөөр чемпион болобо.

Хүбүүдэй дунда үндэрые харайлга илангаяа һонирхолтой байгаа. Эндэ нилээд шанга тэмсэл болоо. Тиигэжэ Железнодорожно районой гурбан һургуулиин түлөөлэгшэд, жэшээлхэдэ, Гурьянов (№ 65), Убеев (№ 51), Васильев (№ 40) гэгшэд тус тустаа 165 сантиметр дабаһан байна. Мүрысөөнэй судья харайлгын хүндэлэбшые 170 сантиметртэ тодхожо, харайлганшье эхилээ.

Хоёрдохи туршалгада Гурьянов дурсагдагша үндэрые дабажа гараба. Нүгөөдэ хоёрынь гурбадахишье туршалгада урагшагүйдэжэ, мүрысөөнһөө гараха баатай болоо һэн.

Мүрысөөнэй үедэ Железнодорожно районой 41-дэхи һургуулиин түлөөлэгшэ Баженов илангаяа ехэ амжалта туйлаа. Тэрэ мүрысөөнэй гурбан зүйлөөр городой чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө. Баженов 100, 110 метрэй дабалгатай урилдаанда, мүн утые харайлгада эрхимлээ һэн.

Хүбүүдэй дунда 1500 метрэй зайда болоһон урилдаан мүн лэ һонирхолтой байгаа. Юуб гэхэдэ, эндэ РСФСР-эй эдиршүүлэй суглуулагдамал командын гэшүүн, 35-дахи һургуулиин һурагша С. Рымарев хабаадаха байгаа бшуу. Харагшадай хүлеэһэндэл, тэрэ финишто түрүүлэн ерээ.

Мүрысөөнэй һүүлшын хоёр үдэрэй дүн гаргахада, аха наһанай эдиршүүлэй дундаһаа Железнодорожно районой 65-дахи һургуулиинхид түрүү һуури эзэлжэ, дамжуулгын хоёрдохи кубогта хүртөө. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудта 1-дэхи, 51-дэхи һургуулинууд гараа.

Д. БИМБАЕВ.

ШАТАР

ДАХИНАА ТЭНСЭЛГЭН

Шатараар дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргын түлөө Тигран Петросян Борис Спасский хоёрой 14-дэхи наадан майн 20-ной үдэр дахинаа тэнсэлгээр дүүрэбэ. Гэбэшье энэ тэнсэлгэнь тинмэшье «эбтэй» бэшэ байгаа.

Урда үдэрынь эхилһэн энэ наадаанда хараар наадаһан Борис Спасский 19-дэхи ябадалдаа бодо шүүжэ боломоор байгаа. Мүн дэлхэйн чемпион сөрынгөө наадана байдалые баһал һайжаруулха аргаяа ашаглажа шадаагүй. Тиигэжэ наадаяа хойшолуулха үедөө хоюуланайнь байдал тэнсүүшэг байгаа. Теэд огто һанагдаагүй ябадал Спасский гаргажа, ноёроо алдуутай ябадал хэжэрхёо. Сагаанаар наадаһан Петросян хүбүүгээ «ба дарлаад», нүгөөдэеэ илаха байдалда оруулха аргатай һэн. Тэрэ аргаяа дары обёорһон дэлхэйн чемпион оройдоол 5 минута соо бодожо, 44-дэхи ябадалаа тэмдэглээ. Энээнииень шатарай бэрхэ шэнжэлэгшэд дүгнэжэ үзэһэн байна.

Арбан дүрбэдэхи наадана удаа адлихан 7:7 очкотой болонхой.

(ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Ажалшадай бэшэгүүдтэ анхаралтайгаар хандаха» гэһэн түрүү бэшэг. КПСС-эй райкомуудай пленумүүдһээ мэдээсэлнүүд. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Хэлэһэн үгэнь ба хэрэг» гэһэн А. Трофимовай статья. Түрэл орон доторнай. Редакцида ерэһэн бэшэгүүд.

Гурбадахи хуудаһанда: «Город болон тосхонууд мүрысэнэ» гэһэн А. Коротаевагай статья. Хилын саанаһаа абтаһан мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: О. Куницынай рецензи. Д. Дугаровай фоторепортаж. Соносхолнууд.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО: ХИЛЫН ГААНАҺАА

АХА ДҮҮ КОМПАРТИНУУДАЙ ПЛЕНУМҮҮД

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). КПФ-гэй ЦК-гай пленум эндэ болоджо, ороной дотоодын ба экономическа политикын шухала асуудалнуудые, парти доторой байдалдые, тэрэшэлэн коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөндэ бэлдэхэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ.

Зүблөөндэ хабаадалсаха делегациие пленум һунгаһан байна. КПФ-гэй делегациие КПФ-гэй түрүүлэгшэ А. Сааринен толгойлхонь. Тэрэнэй составта, тусхайлбал, КПФ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд Х. Куусинен, В. Песси оролсоно.

ЛЮКСЕМБУРГ. (ТАСС). Люксембургын коммунис партиин ЦК-гай пленум Эш городто болоо гээд «Цайтунг фум Летцебургер Фоллек» гэжэ газетэ мэдээсэнэ. Москвада нээгдэхээ байһан коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай зүблөөндэ бэлдэхэ асуудалнууд зүблөөн дээрэ хэлсэгдэһэн байна.

Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөө зарлалтые Люксембургын коммунис партиин Центральна Комитет һайшаана гээд пленумэй баталан абаһан резолюци соо хэлэгдэнэ.

ИКП-гэй ЗЭРГЭ УРГАНА

РИМ. (ТАСС). «Унита» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Италиин Коммунис партиин гэшүүдэй тоо майн 20-ной байдалаар 1.418.116 хүн болоһон байна.

Энэ оной мартын эсэсэй үеэр ИКП 1.328 мянган гэшүүнтэй байһан юм.

ФКП-гэй ЗЭРГЭДЭ ШЭНЭ ГЭШҮҮД ОЛООР ОРОНО

ПАРИЖ. (ТАСС). Имагтал һүүлшын гурба неделиин турша соо ниислэлэй парижска районһоо француз компартида 1.650 хүн ороо гэжэ «Юманите» мэдээсэнэ.

1969 оной дүрбэ һарын турша соо хамта дээрээ ФКП-гэй Парижай Федераци 10.100 шэнэ гэшүүниие абаа.

ХАМТЫН ҺУРАЛСАЛ

ПРАГА. (ТАСС). ЧССР-эй Национальна обороной министерствын хэблэлэй таһагай түлөөлэгшын мэдээсэлые ЧТК агентство дамжуулаа. Тэрээн соонь нигэжэ хэлэгдэнэ. Варшавска договорто хабаададаг оронуудай арминуудай ниитын хэмжээ ябуулгануудай түсэбэй ёһоор, Чехословакиин Арадай армиин ба Совет Армиин штабуудай, сэрэгүүдэй хабаадалгатай командно-штабна һуралсал Чешскэ Социалис Республикын газар дээрэ энэ оной майн 19-һөө 26 хүрэтэр болоно байна.

ЧССР-эй Национальна обороной министрэй орлогшо генерал-лейтенант Александр Муха һуралсалые командална.

ФКП-гэй КАНДИДАДЫЕ ДЭМЖЭНЭ

ПАРИЖ. (ТАСС). Президентын һунгалтын болохоло, Жак Дюклогой кандидатурын түлөө дуугаа үгэхые уряалһан хандалгада соёл культурын гурба мянган ажал ябуулагшад гараа табиһан байна. Капиталай засагые хизаарлаха, социализмда зам нээжэ үгэхэ шэнэ демократическа политика бэелүүлхые эрмэлзэжэ байһанаа ганса хүнэй засаг түрые «буруушаахадаа» хэдэн олон миллион францууд элирхэйлэн мэдүүлһэн байна гээд хандалга соо хэлэгдэнэ. Имагтал нимэ демократи наука, техникэ ба искусствын дэбжэлтые хангахын тулада хүдэлдэг ухаан бодолой ба бар хүсэнэй ажал хэдэг бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй ерээдүйе хангажа шадаха байна.

Энэ хандалгада гар табиһан бүхы хүнүүд Жак Дюклогой түлөө дуугаа үгэхэбди гэжэ мэдүүлээ.

ДАХИН ЗОРГООРОО ААШАЛАЛДАБА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Ньюарска полициин шэнэ зоргоной ааша гаргаһанда — негр залуу хүбүүе алаһанда эсэргүү буруушаалга мэдүүлһэн ехэ демонстраци Ньюарк (Нью-Джерси штат) городой негрнүүдэй һуудаг районой хэдэ мянган хүн зон хэһэн байна.

Полициин хуули бусын ябуулганuудта негрнүүдэй угаа ехээр уур сухалаа хүрэһэн дээрэһээ буһалгаануудай болоһон районуудые хүреэлхыень полициин хүсэнүүдтэ, национальна гвардиин частьнуудта городой засагаархид захирһан байна. Полициин ехэ отрядууд, национальна гвардиин солдадууд городой үйлсэнүүдээр харуул харана.

Хүн зоной болон полициин хоорондо тулалдаануудай болоһонһоо уламжалан, табан хүн шархатаа, 31 хүн арестовалагдаа.

1967 оной зун болоһон ушарнуудай дахяад дабтагдахагүйн тулада городой засагаархид онсо яаралтай хэмжээнүүдые абана. Тиихэдэ Ньюаркын негрнүүдэй болон полициин хоорондо шуһата тулалдаан болоһон байгаа. Энэ городой зонойнь хахадһаа олониинь негрнүүд юм.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 18 часһаа «На орбите—качество» гэһэн киноочерк. 18.20 минутаһаа литературна дамжуулга. 19 часһаа «Холо, ойрын һонин» гэһэн дамжуулга. 19.20 минутаһаа киножурналнууд. 19.50 минутаһаа «Сентябрь в Туве» гэһэн киноочерк. 20 часһаа «Табан жэлые—болзор һоонь урнд» гэһэн дамжуулга. 20.15 минутаһаа «Всем смертям назло» гэһэн киноочерк. 20.25 минутаһаа «Манай ферм[...]» гэһэн дамжуулга, мүн [...] хын һонин» гэһэн [...] 21.05 минутаһаа «Хү[...] суглуулбари. 22 час[...] лентээр абтаһан мэдэ[...] минутаһаа 24 час хүр[...] та. 24 часһаа Москва[...] га. Футболоор Евро[...] ри ээзлхын түлө[...] сөөн харуулагдах[...] Румынини коман[...] харуулагдаха. (ГДР [...] га).

Редакторай орло[...]
Р. Б. БИ[...]

Манай адрес, телефону[...]

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора [...] приёмная—54-93. зам. редактора—68-08. зам. ред[...] 62-62. ответ. секретаря—50-52. зам. ответ. секретаря [...] отделы: партийной жизни—60-91. сельского хозяйства [...] 63-86. пропаганды и агитации—56-23. промышлен[...] строительства—61-35. советского строительства и быта [...] культуры и школ—60-21. писем и рабселькоров—6[...] формации—34-05. общественная приёмная—56-62. [...] бюро—57-63. фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати [...] те Министров БурАССР.

Н-02509. Зак. № [...]